

არისტოფანე

კომედიები

ტომი I

აქარნელები

•

მხედრები

შესავალი წერილი, თარგმანი და კომენტარები

ლევან ბერძენიშვილისა

გამომცემლობა

«ლოგოს პრესი»

რედაქტორი და გამომცემელი
ლაშა ბერაია

© გამომცემლობა «ლოგოს პრესი», 2002
© ლევან ბერძენიშვილი, თარგმანი, 2002

ISBN 99928-924-3-9

გამომცემლობა «ლოგოს პრესი»
ილია ჭავჭავაძის გამზირი 15ა, 0179 თბილისი
ტელ. 915101, www.logospress.com.ge

ძველი ატიკური კომედია და არისტოფანე

ათენში, აკროპოლისის მთის ძირას, დიონისეს თეატრში, დღისით, ღია ცის ქვეშ, ჩვიდმეტი ათასი მაცურებლის წინაშე გამოდის კომედიის გუნდი და თავის თანამოქალაქეთა და ატიკის დედაქალაქის სტუმართა წინაშე (სტუმრები კი სპეციალურად ჩამოდიოდნენ თეატრალურ დღესასწაულებზე საბერძნეთის ქალაქებიდან და ხანდახან უცხოეთიდანაც კი) დაუნდობლად ესხმის თავს სახელმწიფოს

მხედრები

მოქმედი პირნი

პირველი მსახური.

დემოსის მონები.

მეორე მსახური.

მეძეხვე აგორაკრიტოსი.

პაფლაგონელი, დემოსის მსახური.

მხედართაგუნდი.

დემოსი, ათენელი ხალხი.

მოქმედება მიმდინარეობს დემოსის სახლის წინ;

სახლი მოთავსებულია ორქესტრას სიღრმეში.

პროლოგი

პირველი მსახური (ათენელი მხედართმთავრის, დემოსთენეს ნიღბით)
გამორბის სახლიდან.

პირველი მსახური

ვაიმე უბედურს, ვაიმე, ვაიმე!
დალუპეთ, ღმერთებო, ახალშემენილი
პაფლაგონელი და მისი განზრახვები!

სახლიდან გამორბის მეორე მსახური (მხედართმთავარ ნიკიას ნიღბით).

რაც ეს უკეთური სახლში შემოგვეჭრა,
⁵ დაოსებულნი ვართ ცემით მსახურები.

მეორე მსახური

პაფლაგონელთაგან პირველი მოისპოს
თავისი ხრიკებით!

პირველი მსახური

როგორ ხარ, საბრალოვ?

მეორე მსახური

ცუდად ვარ, შენსავით.

პირველი მსახური

აქ მოდი, ორივემ

ერთად ვიქვითინოთ ოლიმპესებურად.

მეორე მსახური

(ერთად სლუკუნებენ)

¹⁰ მუმუმუ, მუმუმუ, მუმუმუ, მუმუმუ.

პირველი მსახური

ნეტავ რას ვკრუსუნებთ ორივე ამაოდ?
ტირილს არ აჯობებს, რამე ხსნა ვეძებოთ?

მეორე მსახური

და რა გზას დავადგეთ?

პირველი მსახური

შენ თქვი.

მეორე მსახური

შენ მითხარი,

რომ არ გეკამათო.

პირველი მსახური

მე არ შემიძლია,

¹⁵ ჯერ შენ გაზედე და მეც ვიტყვი შენს შემდეგ.

მეორე მსახური

¹⁷ მხნეობა არ მყოფნის. როგორ შეიძლება

¹⁸ ამის გამოხატვა ევრიპ-იდეურად? –

¹⁹ «რად არ მეუბნები, რაც მე მაქვს სათქმელი?»

პირველი მსახური

¹⁶ არ გინდა, არ გინდა! ნუ გაამჟაუნებ!

²⁰ რამე მოიფიქრე, ბატონს რომ დავუძვრეთ.

მეორე მსახური

აბა, თქვი: «და-ვი-დეთ», ასე, მიყოლებით.

პირველი მსახური

ჰო, ვიტყვი: «და-ვი-დეთ».

მეორე მსახური

ახლა მიუმატე:

«მტერ-თან-გა».

პირველი მსახური

«მტერ-თან-გა».

მეორე მსახური

ძალიან კარგია.

თითქოს ხელს იქნევდე, ისე მიაყოლე:

«და-ვი-დეთ», «მტერ-თან-გა»...

პირველი მსახური

²⁵ «და-ვი-დეთ-მტერ-თან-გა-
და-ვი-დეთ-მტერ-თან-გა»... «მტერთან გადავიდეთ».

მეორე მსახური

კარგია?

პირველი მსახური

ზევს ვფიცავ! მაგრამ მეშინია,
ტყავი არ გადაგვძვრეს.

მეორე მსახური

თქვი, რატომ გგონია!

პირველი მსახური

როცა ხელს იქნევენ, ტყავი ხომ გა-და-დის?!

მეორე მსახური

³⁰ ასეთ გასაჭირში ყველაფერს აჯობებს,
მუხლი მოვიყაროთ ღმერთების კერპებთან.

პირველი მსახური

რაო? კერპებთანო? შენ რა, გწამს ღმერთები?

მეორე მსახური

ნამდვილად.

პირველი მსახური

და ამას როგორ ასაბუთებ?

მეორე მსახური

«ღმერთი მემტერება» – საბუთი არ არის?

პირველი მსახური

³⁵ კარგად დამარწმუნე. სხვა რამე მოვძებნოთ.
გინდა, ყველაფერი ვუთხრათ მაყურებლებს?

მეორე მსახური

ცუდი არ იქნება. ერთი კი მოვთხოვოთ:
სახეზე დაეტყოს სუყველას აშკარად,
თუ მოეწონება სიტყვა და თამაში.

პირველი მსახური

⁴⁰ მაშ, ვიწყებ მოყოლას: ბატონად გვყავს ერთი
ტეტია მოხუცი, ლობიოს მოყვარე,
ანჩხლი, ფხუკიანი, გამოყრუებული
დემოსი, პნიქსის ძე... ახალმთვარეობას

იყიდა ბებერმა ეს პაფლაგონელი –

⁴⁵ ცბიერი მეტყავე, ცილისმწამებელი.

მოხუცის ხასიათს ალლო რომ აულო,
ჩვენს ბატონს შეუძვრა ტყავპაფლაგონელი,
დაუწყო ფერება, ლიქნა და ლაქუცი,
თავბრუ დაახვია, ისე ელაქლაქა:

⁵⁰ «დემოს, გაარჩიე საქმე ერთადერთი,
მერე დაიბანე, მიირთვი, მიიღე
შენი ტრიობოლი. ვახშამი მოგართვა?»
თუ ჩვენ გავამზადეთ რაიმე, მოგვტაცებს
და ბატონს მიაართმევს ის, პაფლაგონელი.

⁵⁵ პილოსში მოვზილეთ ცომი ლაკონური,
ის კი მომეპარა, მზაკვრულად მომტაცა,
მისად გაასაღა ჩემი მოზელილი!

ჩვენ გვაგდებს, სულ გვიშლის, ბატონს ვემსახუროთ;
როცა ის სადილობს, გვერდით დაუდგება

⁶⁰ და ტყავის... გვირგვინით უფრთხობს... ორატორებს.
ორაკულს უმღერის, აოგნებს ბერიკაცს.

სულ რომ გააშტერა, მიმართა ხვანჯების
მისეულ ხელობას: მსახურებს აშკარად
ცილს გვწამებს, ჩვენც გვიწევს ხშირ-ხშირად მიტყეპვა.

⁶⁵ ყველანი დაგვტანჯა, ბრალს გვდებს და გვაწამებს,
საჩუქრებს თხოულობს, ასე გვეუბნება:

«ვერ ხედავთ, ჰილასი რომ გავამათრახე?
თუ არ დამიჯერებთ, ხვალვე სულს ამოგხდით».

ჩვენც ვაძლევთ. არ მისცემ და განრისხებული
მოხუცი გაგთელავს, რვაგზის გაზღვევინებს.

(მეორე მსახურს)

ახლა კი ავჩქარდეთ, უნდა მოვიფიქროთ,
თუ რა გზას დავადგეთ, ვის უნდა მივმართოთ.

მ ე ო რ ე მ ს ა ხ უ რ ი

ყველაფერს აჯობებს, «და-ვი-დეთ», ძვირფასო.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

მაგრამ პაფლაგონელს რას გამოაპარებ!

⁷⁵ ყველაფერს არ ხედავს? ცალ ფეხს რომ პილოსში
დაადგამს, მეორე აქ უდგას, კრებაზე.

ისე აქვს გადგმული ნაბიჯი, რომ ხელებს

ეტოლიელები ხედავენ, უკანალს –
ქაონიელები, ტვინს – კლოპიდელები.

მ ე ო რ ე მ ს ა ხ უ რ ი

⁸⁰ ყველაფერს აჯობებს, მოვკვდეთ.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ეს არ კმარა,

ყველაზე გმირულად უნდა აღვესრულოთ.

მ ე ო რ ე მ ს ა ხ უ რ ი

ყველაზე გმირული სიკვდილი იქნება,
ხარის სისხლს თუ დავლევთ და იმით მოვკვდებით.
ისე აღვესრულოთ, როგორც თემისტოკლე.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

⁸⁵ სჯობს, სუფთა ღვინოთი დავლოცოთ ღვთაება,
იქნება, რაიმე ბრძნული გვაპოვნინოს.

მ ე ო რ ე მ ს ა ხ უ რ ი

სუფთა ღვინოთიო?! შენ ხომ სულ სმა გახსოვს!
რომ გაიღეშები, ჭკუას სულ დაკარგავ!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

შენ წყალს სცემ პატივს და წყალს ნაყავ ამიტომ.

⁹⁰ როგორ გამიბედე, ღვინო გამილანძღე?!

სხვა რაა ღვინოზე უფრო პრაქტიკული?

ვინც სვამს, ის მდიდრდება, წარმატებას აღწევს,
სასამართლოშიაც მუდამ ის იმარჯვებს,
სხვებსაც ეხმარება, ცხოვრობს ბედნიერად.

⁹⁵ აბა, გაიქეცი, ღვინო მომიტანე,

გონებას დავიწმენდ, რამეს მოვიფიქრებ.

მ ე ო რ ე მ ს ა ხ უ რ ი

ვაიმე, სადამდე მიგიყვანს შენი სმა?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

რაიმე კარგამდე. მიდი, მოიტანე!

მ ე ო რ ე მ ს ა ხ უ რ ი სახლში შედის.

მე კი წამოვწვები, გავიტრიტები და

¹⁰⁰ დავაფრქვევ რჩევუკებს, აზრუკებს, განსჯუკებს.

მეორე მსახური

(ბრუნდება ღვინის ჩაფითა და თასით)

გადავრჩი! ვერავინ ვერ მნახა, იმგვარად
ავწაპნე.

პირველი მსახური

რას შვრება იქ პაფლაგონელი?

მეორე მსახური

ოჰ! ჩამორთმეული საჭმლით გამომსკდარა,
ტყავში გახვეულა და ხვრინავს თავისთვის.

პირველი მსახური

¹⁰⁵ ახლა კი მოდი და ამივსე ეს თასი!

მეორე მსახური

აბა, წაუქციე ზედაშე ღვთაებას!

პირველი მსახური

შესვი პრამნიოსის ღვთაების სასმელი.

(თასს გამოცლის)

ეს შენ მოიფიქრე, კეთილო ღვთაებავ.

მეორე მსახური

მითხარი, რა არის?

პირველი მსახური

ჩქარა, ორაკული,

¹¹⁰ მოპარე იმას და აქ მოარბენინე,

სანამ გაიღვიძებს.

მეორე მსახური

მაინც მეშინია,

ეგ შენი ღვთაება ავი არ აღმოჩნდეს.

(მიდის.)

პირველი მსახური

ამ ჩაფს აქ დავიდგამ, ერთს კიდევ მოვსვამ და
გონებას დავიწმენდ, რამეს მოვიფიქრებ.

მეორე მსახური

(ბრუნდება)

¹¹⁵ იქ პაფლაგონელი ხვრინავს და ბუყბუყებს...

წმინდა ორაკული მოვპარე, რომელსაც

სულ დაჰკანკალებდა.

პირველი მსახური

ჭკუის კოლოფი ხარ!

მომე, წავიკითხო...

(თვალეებით კითხულობს)

დამისხი, დავლიო,

აბა დააჩქარე. რაო, რა წერია?!

¹²⁰ რა ორაკულია! მომეცი სასმისი!

მეორე მსახური

შესვი. რა წერია?

პირველი მსახური

დამისხი მეორეც.

მეორე მსახური

იქ ასე წერია, «დამისხი მეორეც»?

პირველი მსახური

ო, ბაკის!

მეორე მსახური

რა მოხდა?

პირველი მსახური

მომეცი სასმისი.

მეორე მსახური

ბაკისი, ეტყობა, წრუპავს გვარიანად.

პირველი მსახური

¹²⁵ ო, პაფლაგონელო, ამიტომ მალავდი!

ამის გეშინოდა, შენზეა...

მეორე მსახური

რა არის?

პირველი მსახური

აი, აქ წერია, რომ დაიღუპება.

მეორე მსახური

ეს როგორ?

პირველი მსახური

როგორ და – აქ ნათლად წერია,
რომ ჯერ გაიმარჯვებს ძენძით მოვაჭრე და
¹³⁰ იგი ჩაუდგება ქალაქს სათავეში.

მეორე მსახური

ეს ერთი ვაჭარი. ამას ვინ მოჰყვება!

პირველი მსახური

მეორე იქნება ცხვრებით მოვაჭრეო.

მეორე მსახური

ეს ორი ვაჭარი. მერე რა მოხდება?

პირველი მსახური

ამის მმართველობას ბოლოს მოუღებსო
¹³⁵ უფრო საზიზღარი ვინმე, გაიმარჯვებს
პაფლაგონელიო, ტყავებით მოვაჭრე
დიდი მტაცებელი, საშინელხმიანი.

მეორე მსახური

მაშ, ცხვრებით მოვაჭრე ტყავებით მოვაჭრის
ხელით იღუპება?

პირველი მსახური

ზევსს ვფიცავ!

მეორე მსახური

ვაიმე!
¹⁴⁰ და მეტი არ არის არავინ, ვაჭარი?

პირველი მსახური

არის. უცნაური ხელობის კაცია.

მეორე მსახური

ვინ არის, მითხარი!

პირველი მსახური

უნდა ვთქვა?

მეორე მსახური

ზევს ვფიცავ...

პირველი მსახური

მას ვინც დაამარცხებს, მემეხვე იქნება.

მეორე მსახური

ვფიცავ პოსეიდონს, კარგი ხელობაა!

¹⁴⁵ მერედა, სად უნდა ვიპოვოთ ეს კაცი?

პირველი მსახური

ვეძებოთ.

(ირგვლივ მიმოიხედავს.)

შეხედე! აქეთ მობრძანდება,
თითქოსდა განგებით! უბედნიერესო
მემეხვევ, აქეთკენ წამოდი, ძვირფასო,
შენ უნდა დაგვიხსნა ჩვენცა და ქალაქიც.

მემეხვე

რა მოხდა? ვინ მიხმობს?

პირველი მსახური

¹⁵⁰ აქ მოდი, გაიგე,
როგორ გაგიმართლა და გაბედნიერდი.

მეორე მსახური

(პირველ მსახურს)

ემაგ ხონჩისაგან გაათავისუფლე,
კარგად აუხსენი ღმერთის ორაკული;
მე წავალ, დავხედავ იქ ჩვენს პაფლაგონელს.
(გადის.)

პირველი მსახური

¹⁵⁵ ჯერ მაგ ტვირთისაგან განთავისუფლდი და
მერმე ეთაყვანე ღმერთებს, დედამიწას.

მემეხვე

რა იყო? რა მოხდა?

პირველი მსახური

ნეტარო, მდიდარო,
ახლა – არაფერო, ხვალ კი – ყველაფერო!
ო, შენ, ბედნიერი ათენის მეუფევ!

მექეხვე

¹⁶⁰ მაცალე, ძვირფასო, შიგნეულს გავრეცხავ,
მეხვსაც გავასაღებ... ნეტავ, რას დამცინი?!

პირველი მსახური

შიგნეულს, სულელო?! აქეთ გაიხედე!
(მაცურებელზე მიუთითებს)
თუ ხედავ ამ რიგებს ხალხისა?

მექეხვე

კი ვხედავ.

პირველი მსახური

ამათი ყველასი მეუფე იქნები:
¹⁶⁵ პნიქსის, აგორასი და ნავსადგურისაც.
საბჭოს გადათელავ, ყველას დაიმონებ;
პრიტანიონში კი... გოგოებს მიიყვან.

მექეხვე

მე?

პირველი მსახური

შენ, რა თქმა უნდა! ეს კიდევ რა არის!
ხონჩაზე აძვერი და მიმოიხედე,
¹⁷⁰ ირგვლივ მიმოფანტულ კუნძულებს თუ ხედავ?

მექეხვე

ვხედავ.

პირველი მსახური

მეტს არაფერს? სავაჭრო ხომალდებს?

მექეხვე

მაგათაც.

პირველი მსახური

მერედა, სულ არ გიხარია?

მხოლოდ – უმეცარი და უსაზიზღრესი.

მაშ, გამოიყენე ღმერთის ორაკული.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹⁹⁵ რაო, რა წერია?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ღმერთებს გეფიცები,

რთული და ბრძნულია მისი გამოცანა:

«როცა კი დაითრევს ბრჭყალებდაგრეხილი არწივი ტყავისა

თავისი ნისკარტით გამოყეყეჩებულ, სისხლისმსმელ

გველეშაპს,

უმაღ დაიქცევა პაფლაგონიური ნახარში ნივრისა,

²⁰⁰ კუპატის გამყიდველთ მიაგებს უფალი უდიდეს დიდებას,

თუ დათანხმდებიან და შეელევინან ძეხვებით ვაჭრობას.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე რა შუაში ვარ? ესეც ამიხსენი.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ტყავის არწივი ხომ პაფლაგონელია!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

«ბრჭყალებდაგრეხილი»?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

იმას მიუთითებს,

²⁰⁵ რომ მისატაცებლად მზადა აქვს ხელები.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ხოლო «გველეშაპი?»

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ეს სულ ნათელია.

ჯერ ხომ გველეშაპი ძეხვივით გრძელია,

და მერეც – ორივე ხომ «სისხლისმსმელია».

არწივს გველეშაპი ნაღდად დაამარცხებს,

²¹⁰ თუკი მის სიტყვებზე არ წამოეგება.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მომწონს ორაკული, ოღონდ ვერ გავიგე,

ხალხს როგორ წავუძღვე, მე რა შემიძლია?!

პირველი მსახური

მაღზე იოლია. რასაც აკეთებდი,
ისევ ის აკეთე: კარგად გამოშიგნე
²¹⁵ საქმე, აამღვრიე და მზარეულივით
დაშაქრულ სიტყვებით დაატკბე დემოსი.
დემაგოგობისთვის რაც არის საჭირო,
შენ ყველაფერი გაქვს: ეს ხმა საშინელი,
ბაზრული აღზრდა და ცუდი წარმოშობა,
²²⁰ პითიაც მხარს გიჭერს, ყველა ორაკულიც,
გვირგვინი აილე, დალოცე... სიბრიყვე,
ემზადე ბრძოლისთვის.

მექეხვე

ჩემი მოკავშირე
ვინლა შეიქნება? მდიდრები ძრწიან და
ღარიბებს მაგათი შიშით ეპარებათ.

პირველი მსახური

²²⁵ ხომ არის ათასი მხედარი, ისინი
მაგ კაცს ვერ იტანენ; მოქალაქეებშიც,
ვინც ღირსეულია, ან მაყურებლებში,
ვინც წესიერია – ყველა მოგემხრობა.
მეც შენთან ვიქნები, ღმერთიც შეგვეწვევა.
²³⁰ ნუ შიშობ, არ არის აქ მიმსგავსებულებიც,
შიშისგან ვერავინ გაბედა მაგისთვის
ნიღბის დამგვანება... და მაინც სუყველა
მიხვდება, ვინც არის, – ხალხი ჭკვიანია.

მეორე მსახური

(სახლიდან ყვირის)

ვაიმე, გამოდის ის, პაფლაგონელი!

პაფლაგონელი

(შემოდის ორქესტრაზე)

²³⁵ თორმეტ ღმერთს ვფიცავარ, თქვენ ვერ გაიხარებთ,
დემოსის ზურგსუკან პირი რომ შეჰკარით.
(შეამჩნევს თასს, რომლითაც პირველი მსახური სვამდა)
აქ ვინ მოიტანა თასი ქალკისური?
მაშ, გინდათ, ქალკისიც მტერთან გადავიდეს?
დაგლუპავთ, დაგხოცავთ, უსაზიზღრესებო!

პირველი მსახური

(მეძებვეს)

²⁴⁰ შენ საით გარბიხარ? ო, კეთილშობილო

მეძებვევ! ქალაქის საქმეს უღალატე?!

ეი, მხედრებო, მოდით მალე, დროა უკვე, გამოჩნდით!

აბა, სიმონ, პანტიოს, შეუტიეთ მარჯვნიდან!

(მეძებვეს)

ხალხი მოდის, დაგვიბრუნდი, მოემზადე ბრძოლისთვის!

²⁴⁵ მტკრის ღრუბელი მოახლოვდა, სადღაც აქვე არიან.

მტკიცედ დადექ, შეებრძოლე, დაედევენე, აოტე!

შემორბის მხედრების გუნდი.

პაროდოსი

კორიფეოსი

სცემე, სცემე ამ თაღლით კაცს, ამ მწვალებელს მხედრების!

მჩაგვრელია, მტაცებლობის უფსკრული და მორვეი!

თაღლითია, ჰო, თაღლითი, კიდევ ვიტყვი, ათასჯერ!

²⁵⁰ საკუთარი თაღლითობა დაგვანახა მრავალგზის!

ურტყი, ურტყი, დაედევენე, შეანჯღრიე, მიბეგვე,

არ დაინდო, ჩვენ მოგვეყვი, შეუტიე ყვირილით

და უყურე, არ გაგექცეს, კარგად იცის ყველა გზა,

ქატოსაკენ გაიქცევა, როგორც ერთ დროს ევკრატე.

პაფლაგონელი

²⁵⁵ ო, მოხუცნო, ო, მსაჯულნო, ტრიობოლის ძმობილნო,

თქვენ, ვის გამოც არც სიმართლეს, არც ტყუილს

გავურბოდი,

მომეშველეთ, დამეხმარეთ, პირი შეკრეს, მირტყამენ!

კორიფეოსი

სწორიც არის, საზოგადო ქონება რომ შეჭამე,

სუყველას რომ ხელს ჰკიდებდი, ამოწმებდი ლელვივით,

²⁶⁰ თუ ვინ იყო მათგან ნედლი, მკვახე ან მოწეული...

²⁶⁴ ამოწმებდი – როგორია, ბატკანივით ალალი,

²⁶⁵ უანგარო, უბოროტო, ღარიბი თუ მდიდარი;

²⁶¹ უწყინარი, დოყლაპია თუ გამოერეოდა,

²⁶² ქერსონესშიც ყოფილიყო, აქ მოაყვანილებდი,

²⁶³ ზურგით შეაბრუნებდი და ზედ შემოაჯდებოდი.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

²⁶⁶ თქვენც მაქციეთ ზურგი? განა თქვენ გამო არ მირტყამენ?
იმისათვის მცემენ ახლა, რომ ვისურვე, ქალაქში
თქვენი სიმამაცისათვის რამე ძეგლი დაგვედგა.

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

ეს თაღლითი, ყალბაბანდი! ნახე, როგორ პირფერობს!
²⁷⁰ ჰგონია, რომ ბერიკაცებს გაგვაცურებს იოლად!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

²⁷³ ო, ქალაქო! ვაი, დემოს! ჩამინგრიე მუცელი!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

²⁷⁴ კიდევ ყვირი?! – თავდაყირა დააყენე ქალაქი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

(მუშტს იქნევს)

²⁷¹ მაგაში თუ გაიმარჯვა, ამით გაილახება!
²⁷² გამოძრომას თუ ეცდება, ფეხსაც ავამუშავებ!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

²⁷⁵ ახლა ისე დავიყვირებ, გამეცლები უმაღვე.

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

(პაფლაგონელს)

ყვირილით თუ გაიმარჯვებ, ვაშას შემოგიძახებთ,
თავხედობით თუ გაჯობეს, თაფლისკვერი ჩვენია!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

(მეძეხვეზე მიუთითებს)

დაიჭირეთ მოღალატე! მოგახსენებთ, ეს კაცი
პელოპონესს ამარაგებს ჩვენებური... წვნიანით.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

²⁸⁰ ზევსს ვფიცავ, მეც ბრალს ვდებ ამ კაცს, ცარიელი კუჭით რომ
მირბის პრიტანიონში და სავსეთი კი ბრუნდება.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ყველაფერი: პური, ხორცი, თევზი მოაქვს იქიდან,
ამის ნება პერიკლესაც არ ჰქონია არასდროს.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

(ყვირის)

ამწუთასვე ჩაგაძაღლებთ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

სამმაგი ხმით დავიყვირებ!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

გადავფარავ შენს ხმას მაინც!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

უარესად დავიბღავლებ!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

სტრატეგოსობ? – ცილს დაგწამებ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ზურგს ძალივით აგიჭრელებ!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

²⁹⁰ ვერ მაჯობებ თავხედობით!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

გადაგიჭრი გზებს, იცოდე!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

აბა, თვალი გამისწორე!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ბაზარში ვარ მეც გაზრდილი!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

გაგლეჯ, ხმას თუ ამოიღებ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

²⁹⁵ გაგსვრი, კიდევ თუ ილაყებ!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მე ვიპარავ, შენ კი – არა!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მეც ვიპარავ, ვფიცავ ჰერმესს!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

წამასწრეს და ცრუდ ვიფიცებ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

გებერხება მითვისება.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

³⁰⁰ პრიტანებთან დაგაბეზღებ,
წმინდა ფაშვით რომ ვაჭრობდი
და მეთედს არ იხდიდი.

პირველი აგონი

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

^{სტრ.³} კადნიერებით, სამულველო, აავსე უკვე
³⁰⁵ ეს დედამიწაც, მთელი სახალხო კრებაც,
ჩანაწერებიც, სასამართლოც და ბაჟიც.

შენ ამოსვარე ლაფში მთელი ჩვენი ქალაქი

³¹⁰ და აგვაჯანყე ჩვენაც.

შენ ხომ ჩვენი ათენიც კი დააყრუე ყვირილით,
გადასახადს უდარაჯებ, როგორც ძველი მეთევზე.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვიცი, ვიცი, რახანია, ამგვარ საქმეს მიკერავთ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

³¹⁵ კერვა შენი ხელობაა, ჩემი – ძეხვის შებოღვა.
გამოსჭრიდი უხარისხო ხარის ტყავს და მზაკვრულად
ვინმე უბირს დაიჭერდი, ერთ წყრთად მისალეზბდი,
ისიც ერთ დღეს იხმარდა და წყრთანახევარს გახდიდა.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ზევსს ვფიცავ, მეც მაგან ასე გამიკეთა, რომ მნახეს
³²⁰ მეგობრებმა, ახლობლებმა, დაიხოცნენ სიცილით,
პერგასამდე ძლივს მივედი, გამეფლაშა წაღები.

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

თავიდანვე თავხედობით არ დაიწყე?

³²⁵ ეგ არ არის რიტორისთვის უმთავრესი?

შენც მაგაზე დაყრდნობილი მდიდარ სტუმრებს წველი და
შემოგყურებს ჰიპოდამეს ძე, ცრემლებით იხრჩობა.

მაგრამ ახლა სხვა გამოჩნდა, შენზე ბევრად

საზიზღარი, ის მომიტანს სიხარულს;

³³⁰ ცხადი არის, დაგამხობს და დაგამარცხებს ყველაფრით:
თაღლითობით, თავხედობით,
ემმაკობით, სიცრუით.

კო რ ი ფ ე ო ს ი

შენ იმგვარად ხარ აღზრდილი, რომ ეკადრება ჩვენს დროს,
გვიჩვენე, სისულელე რომ არის სხვაგვარი აღზრდა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

³³⁵ ახლავე გეტყვით, ეს კაცი რა მოქალაქეც გახლავთ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

დამაცლი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

არა! ნაკლები თაღლითი არ ვარ არც მე!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

თუ არ გაჩუმდეს, უთხარი: «თაღლითი მყავდა მამაც!»

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვიტყვი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

არ იტყვი!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ზევსს ვფიცავ...

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე პოსეიდონს ვფიცავ,

პირველ სიტყვასაც ვიტყვი და ჩხუბსაც დავიწყებ, ვატყობ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

³⁴⁰ გავიფხრიწები ბოლმისგან.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მაინც არ მოგცემ ნებას.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

მიეცი ნება, მიეცი, გაიფხრიწოს და იყოს.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

თავხედო, როგორ მიბედავ, როგორ მიბრუნებ ენას?!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ენა? – კარგია ქონდარში... კარგად თუ მიჭრის, რა ვქნა?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ენა კი გიჭრის, საქმეს კი თავს ვერ მოაბამ ისე,

³⁴⁵ თუ ცოცხლად გამოშიგნული არ ჩაგაბარეს ხელში.

შენნაირებიც გვინახავს, თავი დიდ ვინმედ მოგაქვთ,

მეტეკოსთან თუ მოიგებთ რამე პატარა პროცესს...

მანამდე ღამეს ათენებთ, იზუთხავთ, წყლის სმით კვდებით,

ახლობლებსა და მეგობრებს ხშირ-ხშირად ჰკითხავთ რჩევას,

³⁵⁰ გაიმარჯვებთ და ტრაბახობთ, ჩვენც რიტორები ვართო!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

შენ რისი სმითღა კვდებოდი, მთელი ქალაქი ჩვენი

რომ დააყრუე ლაქლაქით, ჩააწყვეტინე ენა?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვის შემადარებთ, ვინა გყავთ? ცოტა მაცალეთ, ახლა

ცხელ თევზს დავურტყამ და მერე ზედ დავაყოლებ ღვინოს,

³⁵⁵ პილოსელ მხედართმთავრებს კი შემოვაჯდები კარგად.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე ხარის კუჭმაჰს მივირთმევ, ღორის შიგნეულს შევჭამ,

ზედ დავაყოლებ მის ნახარშს, არც კი დავიბან ხელებს,

რიტორებს ისე მივდგები, ნიკიას შფოთში გავრევ.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ერთი რამ არ მომეწონა, სხვა მხრივ კარგია სიტყვა,

³⁶⁰ საქმეთა მთელი ნახარში მარტომ რად უნდა შესვა?!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

თუ მიაძლები ქორჭილას, ვერც მილეტელებს დაძლევ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ნეკნებს შევჭამ და მალაროს ვიყიდი მერე ჩემთვის.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

საბჭოში რომ შევვარდები, ყველაფერს ავრევ ძალით.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ემავ უკანალს ძეხვივით გამოგიტენი ახლა!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

³⁶⁵ ხელს ჩაგავლებ და მაგ თავით გაგატანინებ კარებს!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

(*პაფლაგონელს*)

მეც, პოსეიდონს ვფიცავარ, მეც მიმაცოლე მაგას.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

რას დაგადებდი ბორკილებს!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ბრალს დაგდებ ლაჩრობისათვის.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ტყავს გადაგაძრობ მთლიანად!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

³⁷⁰ შენს ტყავს ტომრებად შევკერავ!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

სულ მიგალურსმავ მიწაზე!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

სულ ერთიანად დაგკეპავ!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ამოგიჯიჯგნი წამწამებს!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

გამოგილადრავ მაგ ჩიჩახვს!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

³⁷⁵ ზევსს ვფიცავ, მზარეულივით

ხახაში ჩხირი ჩავუყოთ,

გადავუწოთ ენა და

კარგად ჩავხედოთ სუყველამ,

სწორი ნაწლავი მოვძებნოთ

³⁸⁰ და შევისწავლოთ,

დაავადება არ ჰქონდეს.

მეორე ნახევარგუნდი

ანტ.³ არსებობს ქვეყნად ცეცხლზე უფრო მცხუნვარე რამეც
385 და უტიფარზე უტიფრესი სიტყვაც.

არც უბრალოა და არც იოლი საქმე,
მაგრამ მიდი და შეუტე, ხელს ნუ დააკლებ!
შეპყრობილი გყავს უკვე.

თუ ახლავე დაეცემი და პირველი შეუტევ,
390 რა ლაჩარიც არს, ნახავ... ვიცნობ მაგის ხასიათს.

პირველი მსახური

ეგ ყოველთვის აქ იყო, მთელი მისი მოსწრება,
შეხედავ და კაცს ჰგავს, ოღონდ ყველაფერი სხვისი აქვს,
ახლაც სხვისი მოსავალი მოიწია, ნაყოფი
წამოიღო, შებორკა და ახმობს, სანამ გაყიდდეს.

პაფლაგონელი

395 თქვენი სულ არ მეშინია, სანამ საბჭო არსებობს,
სანამ ბჭობს და საქმეს არჩევს ჭკუათხელი დემოსი.

მეორე ნახევარგუნდი

ანტ.³³ რა ურცხვია ყველაფერში, რა თავხედი!
ერთხელაც არ შეერხევა წარბი ტუტუცს!
400 თუ არ მძულდე, მე კრატინეს ქვეშაგები შევიქნე!

ან მორსიმეს ტრაგედიის სიმღერები მესწავლოს!
ყველაფერში ყველასაგან ქრთამს მოელი,
ფუტკარივით დაზუზუნებ «ყვავილებს»...
ლუკმა ისე დაგეკარგოს, როგორც გქონდა ნაშოვნნი!

405 მხოლოდ ამას ვიმღერებდი:
«შესვი, შესვი ამ ამბისთვის!»
ულიოსის ძე, მოხუცი ზედამხედველი ხორბლის,
შემოსმახებდა პეანს და სიმღერას «ბაკქოს, ბაკქოს!»

პაფლაგონელი

თქვენ ვერ მაჯობებთ ურცხვობით, ო, პოსეიდონს ვფიცავ,
410 მაჯობებთ? – წილი არ მქონდეს ზევსისთვის მიძღვნილ
მსხვერპლში!

მექეხვე

ვფიცავ იმ მუშტებს, რომლებიც ბავშვობიდანვე ბლომად
მე მომხვედრია; ძველ დარტყმებს და განაკაწრებს ვფიცავ.

გადაგაჭარბებ ურცხვობით, თვითონაც მხედავ, ალბათ,
ნაბიჭევით ვარ გაზრდილი და რამხელა ვარ მაინც!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁴¹⁵ ნაბიჭევითო, ძალღივით?! რაებს მიბედავ მერე
ძალღის საკვებით გაზრდილი მე, ამოდენა ქოფაკს?!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ბავშვობიდანვე ასეთი ეშმაკის ფეხი ვიყავ,
მზარეულებთან მისვლისას ასე ვეტყოდი უმაღლ:
«გაზაფხულია, ბიჭებო, ერთი შეხედეთ მერცხალს!»
⁴²⁰ გაიხედავდნენ, ხორცისას მოვიპარავდი ნაჭერს.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

მოხერხებულო... «ნაჭერო», კარგად გიქნია, ბრძნულად:
ჭინჭარს რომ შეექცეოდი, სულ არ უცდიდი მერცხალს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ამას ფარულად ვშვრებოდი, თუ დამიჭერდა ვინმე,
ხორცს ვიმაღავდი ლაჯებში, ცრულ ვიფიცებდი ღმერთებს;
⁴²⁵ ორატორთაგან ვილაცამ დამინახა და ბრძანა:
«არ შეიძლება, ეს ბავშვი დემაგოგი არ გახდეს.»

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

მეც ვხვდები, რაზე შეგატყო – ორი ნიშანი მიეც:
ცრულ ვიფიცებდი ღმერთებს და საჯდომშიც ხორცი გქონდა.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

(ორივეს ემუქრება)

მაგ სითამამეს განანებთ, შენაც განანებ, შენაც!
⁴³⁰ ამოვვარდები გრიგალი, ამოვვარდები ქარი,
ზღვას, დედამიწას, ყველაფერს გადაგიბრუნებთ ზათქით!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ქართო მაშინებ, გრიგალით? უცებ ჩამოვხსნი... ძეხვებს,
ზურგქარს მივყვები. შენ დაგრჩეს შენი «ზათქი» და ზარი.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

მე კი შენს ფსკერსაც მივხედავ, არ გაგეპაროს წყალი.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

(მეძებვეს)

⁴³⁵ ათენელებს რაც მოჰპარე, ხომ არ გგონია, შეგრჩეს,
ვფიცავ დემეტრეს...

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

(მეძებვეს)

არიქა, ჩქარა მოუშვი თოკი,
ჩრდილოეთიდან დაჰბერა ცილისწამების ქარმა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

(პაფლაგონელს)

შენ თვითონ პოტიდეადან ათი ტალანტი არ გაქვს?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მერე რა? ერთი აილე და დაშოშმინდი, გინდა?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

(თავისთვის)

ასეთი კაცი აიღებს.

(მეძებვეს)

⁴⁴⁰ აბა, მოვჭიმოთ აფრა,
ქარი დამცხრალა ცოტათი.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ოთხჯერ გიჩივლებ... ას-ას ტალანტად!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

როგორც დეზერტირს ოცსა და
როგორც ქურდს – ათასს მოგთხოვენ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁴⁴⁵ მეც ვიტყვი, შენიანებმა
რომ შეურაცხვეს ქალღმერთი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

შენ შუბოსანი რომ გყავდა
ბაბუა?!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვისი? – მითხარი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ჰიპიას ცოლის, ტყავ...რინეს.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁴⁵⁰ შენ ცრუობ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

შენ კი თაღლითობ!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

კარგად მიბეგვე!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვაიმე!

პირი შეკრეს და მირტყამენ!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

შეუბრალებლად უთაქე,

მუცელში ურტყი ეგ შენი

⁴⁵⁵ კუპატი, ძეხვი,

დასაჯე თავხედი!

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

(მეძებვეს)

კეთილშობილო... «ნაჭერო», შენ მირჩვენიახარ ყველას,

გამოჩნდი ქალაქისა და მოქალაქეთა მხსნელი,

რა ბრძნულად, მოხერხებულად დაამარცხე ეგ სიტყვით.

⁴⁶⁰ სიხარულისგან არც ვიცით, როგორ შეგასხათ ხოტბა.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

დემეტრეს ვფიცავარ, აქამდეც ვუწყობდი,

საქმეს რომ მიწყობდით და ისიც ვიცოდი,

⁴⁶³ რასაც აწებებდით და აკოწიწებდით.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

⁴⁶⁵ მეც არ მემალეხა, არგოსს რას აკეთებ.

თითქოს არგოსელებს დაუმეგობრდა და

⁴⁶⁷ ლაკონელებთან კი აქვს პირი შეკრული.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

⁴⁶⁴ რატომ მჭედელივით არ ეპასუხები?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

⁴⁶⁸ ვიცი, საითკენაც უქმენს ეს საბერველს,

უნდა, რომ ტყვეები ჩასვას ბორკილებში.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

⁴⁷⁰ კარგია, «უქმინე», მაგან «აკოწიწოს!»

მ ე ძ ე ხ ვ ე

(დარბაზზე მიუთითებს)

ვიცი, რომ ამათგან ბევრი მას ტაშს უკრავს.

(პაფლაგონელს)

ჩემთვის სულ ერთია, გინდ ოქრო მომეცი,
გინდ ვერცხლი, ძმაკაცი ვინმე მომიგზავნე,
– მე მაინც ყველაფერს ვეტყვი ათენელებს.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁴⁷⁵ ახლავე საბჭოში მივალ, მოვახსენებ,
თქვენ რასაც აპირებთ, პირი რომ შეჰკარით,
ღამით რომ ქალაქში ყრილობებს აწყობდით,
მეფეს და მიდიას რომ უთანხმდებოდით,
ბეოტიელებს რომ ანდობდით ყველაფერს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

⁴⁸⁰ რამდენად ჰყიდიან ყველს ბეოტიაში?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ჰერაკლეს ვფიცავარ, გაგჭიმავე ტყავივით!

(საბჭოში მიდის.)

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ახლა კი, შენ იცი, გვაჩვენე სუყველას,
თუ რა შეგიძლია, თვითონ ხომ მოჰყევი,
ოდესღაც ხორცი რომ ლაჯებში შეიდე.

⁴⁸⁵ წადი, გაიქეცი ახლავე საბჭოში,
თორემ ის დაგასწრებს, მივა და უმაღვე
ყველას ცილს დაგვწამებს, ყვირილსაც დაიწყებს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მივდივარ, მაგრამ ჯერ, რაც თან მაქვს, ყველაფერს,
დანებს და შიგნეულს, აი, აქ დავაწყობ.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

⁴⁹⁰ მოიცა, აი ეს წაისვი კისერზე,
რომ მაგის მზაკვრობებს იოლად დაუძვრე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ეს კარგად მითხარი, ძველი გიმნასტივით.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

(ნიორს აძლევს)

აი, ეს აიღე, შეჭამე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ეს? რატომ?

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

ძალას მოგიმატებს, ძმობილო, ნიორი.

მაშ, სწრაფად... იჩქარე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მივდივარ.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

⁴⁹⁵ გახსოვდეს:

უკბინე, გაჭორე, ბიბილო მოსჭამე,

წვერი შეუსანსლე და ისე დაბრუნდი!

გადიან.

პარაზასისი

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

მაშ, ახლა წადი და გაიხარე.

ისე დასრულდეს სუყველაფერი,

⁵⁰⁰ როგორც მე მინდა, ზევსი გფარავდეს!

გაიმარჯვე და კვლავ დაგვიბრუნდი

ძღვევამოსილი, გვირგვინოსანი.

(მაყურებელს)

ახლა კი ყური უნდა დაუგდოთ

ჩვენს ანაპესტებს,

⁵⁰⁵ მე თქვენ მოგმართავთ, ვინც ყოველნაირ

პოეზიაში ხართ გარკვეულნი.

თუ რომელიმე ძველი პოეტი კომედიისა დაგვავალებდა,

რომ სიტყვა გვეთქვა მაყურებლისთვის, ამას იოლად ვერ

მიაღწევდა.

მაგრამ ახლა კი ჩვენმა პოეტმა ამის უფლება დაიმსახურა –

ვინც ჩვენ არ გვიყვარს, მასაც იგი სძულს, სიმართლის თქმასაც
არ ერიდება,

არ უშინდება ტიფონს და გრიგალს, კეთილშობილი გმირობით
ებრძვის.

მას ბევრჯერ უთქვამს, გაკვირვებულნი რომ მიდიხართ და
რომ ეკითხებით,
თუ როგორ მოხდა, რომ მან ამდენხანს თავისთვის გუნდი არ
მოითხოვა;

ჩვენ დაგვავალა, აგვეხსნა თქვენთვის. ასე ბრძანა, რომ
უცოდინრობით

⁵¹⁵ კი არ მოსვლია, რომ აყოვნებდა და არ ჩქარობდა. არა, უბრალოდ,
ყოველთვის თვლიდა, რომ კომედიის დადგმა ყველაზე მძიმე
საქმეა, –

მრავალს უცდია, სიხარული კი მხოლოდ ზოგიერთს თუ მიენიჭა.
თქვენ კი, სუყველა, კარგად გაგიცნოთ, – ყოველწლიურად
იცვლით ხასიათს,
ვინც კი პოეტი ყოფილა ადრე, როცა დაბერდნენ, თქვენც
ულალატეთ.

⁵²⁰ მან ხომ იცოდა, რაც მოუვიდა მაგნესს, ჭაღარა რომ მოერია;
ადრე რამდენი მეტოქე გუნდი დაუჯაბნია, რას არ შვრებოდა!
თქვენი გულისთვის თავს არ ზოგავდა: ქნარზე უკრავდა,
ფრთას შემოჰკრავდა,

ტილებზეც წერდა, ლიდიელებზეც, ბაყაყისფერად იღებებოდა,
აღარაფერი აღარ ყოფნიდა... მაგრამ დაბერდა და გამოსცადა,

⁵²⁵ რაც მანამდე არ გამოუცდია – გააგდეთ, ნიჭმა რომ ულალატა.

პოეტს ახსოვდა დიდი კრატინეც, აღზევებული ქება-დიდებით,
ნიაღვარივით რომ მოსკდებოდა, ყველაფერს სპობდა, რაც
შეხვდებოდა,

ძირფესვიანად გლეჯდა და თხრიდა მუხებს, ჭადრებს და
მეტოქეებსაც.

ნადიმზეც მხოლოდ ამას მღეროდნენ: «დოროო, ქრთამი
ტერფლელვიანი»,

⁵³⁰ ანდა «ბრწყინვალე ჰიმნთა შემთხზველნი»... ასე ჰყვავდა მისი
სახელი.

ახლა უაზროდ რომავს რაღაცას, ხედავთ და მაინც არ
გებრალებათ.

ჩამოუცვივდა ქნარიდან ოქრო, ჯადოსნურ ჩანგს კი ხმა აეშალა,
სიმებმა უშნოდ დაიწყეს ჟღერა, თვითონ მოხუცი – დახეტიალობს,

როგორც კონასი; გვირგვინი გახმა, ბერიკაცი კი წყურვილით კვდება;

⁵³⁵ ის, ვისაც ძველი დიდებისათვის პრიტანიონში «სმა» ეკუთვნოდა,
ხოლო სცენაზე ბლუკუნის ნაცვლად – აქ, დიონისეს გვერდით
დაჯდომა...

ახლა კრატესი! რამდენ ლანძღვას და შეურაცხყოფას ითმენდა
თქვენგან!

თუმცა კი მუდამ თქვენთვის ზრუნავდა და გიმზადებდათ იაფ
სადილებს:

თქვენთვის აცხოვდა ბრწყინვალე აზრებს, ბაგე არასდროს
არ ღალატობდა,

⁵⁴⁰ თუმც ეცემოდა, მაინც დგებოდა და ამნაირად შემორჩა სცენას.

ეს ყველაფერი ჩვენმა პოეტმა კარგად უწყოდა და არ ჩქარობდა;
ამბობდა, ნიჩბით თუ არ დაიწყე, საჭეს ვერაფერს ვერ გაუგებო;
ჯერ საჭიროა, გემზე ახვიდე, საფუძვლიანად გაეცნო ქარებს
და ამის შემდეგ გახდე მესაჭე. – ასე ფიქრობდა; ბრძნულად
განსჯიდა,

⁵⁴⁵ არ ამომხტარა სცენაზე და აქ მიეთ-მოეთი არ დაუწყია...
დააჯილდოვებთ ამისთვის ტაშით! დაე, თერთმეტჯერ დაჰკრან
ნიჩაბს და

თან ლენეურიც დასცხონ ყიჟინა,
რათა პოეტი, გახარებული
და ბედნიერი,

⁵⁵⁰ გაბრწყინებული შუბლით წავიდეს.

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

ო, პოსეიდონ, მეუფე
სპილენძით ნაჭედ ცხენების,
რომელთა გიყვარს ჭიხვინი;
და ლურჯქიმიან გემების
შემოტანილი განძი,
შეჯიბრი ყმაწვილკაცების,
რომლებიც მარცხდებიან და
მაინც ბრწყინავენ ეტლზე.

აქ მოდი, ჩვენთან მაგ ოქროს სამკაპით,

⁵⁶⁰ დელფინთა მეფე, შენ, პატივდებულო
სუნიონსა და გერესტოსს,
კრონიდო, ფორმიონისთვის
უსაყვარლესო, ჩვენთვისაც
სხვებზე ძვირფასი შენ ხარ.

პირველი ნახევარგუნდის წინამძღოლი

⁵⁶⁵ გვსურს, მამები განვადიდოთ, ვაჟკაცები რომ იყვნენ,

ამ მიწისა და პეპლოსის ღირსეულნი პატრონნი,
ხმელეთსა და ზღვაზე, ყველგან, ყველანაირ ბრძოლაში
იმარჯვებდნენ და ქალაქის შესამკობად ზრუნავდნენ.

ისინი ხომ არასოდეს, მტერს რომ დაინახავდნენ,

⁵⁷⁰ არ ითვლიდნენ, დასახვედრად ისე ემზადებოდნენ.

თუკი ომი მძიმე იყო, ვინმე დაეცემოდა,
იმწუთს ისევ ფეხზე იდგა, ეშვებოდა ბრძოლაში,
თითქოს სულ არ წაქცეულა. სტრატეგოსი არც ერთი
კლენენტეს არ სწვევია, რამე არ უთხოვია.

⁵⁷⁵ ასე იყო მაშინ, ახლა – პროედრას არ მისცემ, –

არ ვიბრძვიო, გიპასუხებს. ჩვენ კი ასე როდი ვართ,
ქალაქსა და ღმერთებს ყველა მამაცურად დავიცავთ.
არაფერი არ გვჭირდება, მხოლოდ ერთს გთხოვთ, მშვიდობას
თუ ველირსეთ, შრომისაგან თუკი გავთავისუფლდით,

⁵⁸⁰ ჩვენს თმებსა და ტანსაცმელზე ნუღარაფერს ნუ გვეტყვით.

მეორე ნახევარგუნდის

პალას, მფარველო ქალაქის,

მეუფევი წმინდა ქვეყნისა,

რომელიც პოეტებით და

ომებით, ძალით, ყველაფრით

⁵⁸⁵ აღემატება სუყველას;

აქ მოდი, წამოიყვანე

ლაშქრობებსა და ბრძოლებში

ჩვენი დამხმარე, ნიკე.

იგი ხომ გუნდის მეგობარია,

⁵⁹⁰ მტრებს ჩვენთან ერთად ხომ ებრძვის.

გამოჩნდი ახლა, ქალღმერთო,

დააჯილდოვე ეს ხალხი

და გამარჯვება მიეცი

დღეს, თუ საერთოდ აძლევ.

მეორე ნახევარგუნდის წინამძღოლი

⁵⁹⁵ ახლა გვინდა, ჩვენს ცხენებსაც საკადრისი მივუზღოთ,

ქების ღირსნი კი არიან, რადგან ტანჯვა მრავალი

ბრძოლებსა და ლაშქრობებში მათაც გადაიტანეს.

ხმელეთზე ხომ იყოჩადეს, ეს ისე არ გვაკვირვებს,

როგორც ის, რომ ვაჟკაცურად გადავიდნენ გემებზე,
600 მათარები, ნიორი და ხახვი მოიმარაგეს.

მერმე ნიჩბებს შეეჭიდნენ ადამიანებივით,
დაიყვირეს: «აბა, ნიჩბებს ვინ მოუსვამს, ჰიპაპაჰ,
უფრო მაგრად, უფრო ცოცხლად, რას გაშეშდი, ამფორა!»
გადავიდნენ კორინთოში... მაშინ ახალგაზრდებმა
605 თავ-თავისი საწოლები ამოთხარეს ფლოქვებით.

სანადიროდ გაემართნენ, დაიწუნეს იონჯა;
კიბორჩხალებს დაერივნენ, ერთიანად გაწყვიტეს.
თეორეს თუ დავუჯერებთ, ერთი კორინთოელი
კიბორჩხალა ღმერთს უხმობდა: «პოსეიდონ, მიშველე,
610 ვერც მიწაზე და ვერც ზღვაზე მხედრებს ვერ დავემალე!»

პირველი ეპისოდისონი

ბრუნდება მ ე ძ ე ხ ვ ე.

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

ყველაზე ძვირფასო, ყველაზე გულადო,
აქ შენს არყოფნაში გულს დარდი გვიწვავდა!
ახლა, უვნებელი როცა დაგვიბრუნდი,
გვაუწყე, იქ ბრძოლა რაგვარად წარმართე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

615 რა უნდა გაუწყოთ? – გავხდი «ნიკობულე».

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

სტრ. აჰა, ყველა გეგებებით მხიარული ყიჟინით!

ლაპარაკობ კარგად, მაგრამ სიტყვებს ბევრად
აღმატა საქმე;

დაწვრილებით მოგვიყევი,

620 მეჩვენება, თითქოს

შორიდანაც, თითქოს

შორიდანაც მოვიდოდი,

ოღონდ შენთვის მომესმინა:

თქვი, ძვირფასო, გამბედავად:

გვიხარია სუყველას.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

და მართლაც, მოსმენის ღირსია ამბავი.

625 აქედან პირდაპირ იმას დავედევნე.

იქ იყო; გრგვინავდა, ყვიროდა, ტყუოდა.

მხედრებს თავს ესხმოდა, ყველას არწმუნებდა,
 პირი შეიკრესო... ო, ლაპარაკობდა
 ის დამაჯერებლად! საბჭო კი უსმენდა;
⁶³⁰ კარგად რომ გამოძინენ ტყუილმხალეულით,
 უცებ მოილუშნენ, წარბები ასწიეს.
 მე კი, რომ დავრწმუნდი, – ასე, თაღლითობით
 ყველა გააცურა, ჩემთვის გავიფიქრე:
 «პაწია ღმერთებო მატრაბაზობისა,
⁶³⁵ სიცრუის, მზაკვრობის და გარყვნილებისა,
 აგორავ, რომელმაც ბავშვი გამომზარდე,
 ახლა მომანიჭეთ ენა თავხედური
 და ხმა უსირცხვილო», – ეს რომ გავიფიქრე,
 მარჯვნიდან მომესმა ხმა უკანალისა.
⁶⁴⁰ კარგ ნიშნად ჩავთვალე; საჯდომით კარები
 უცებ გავიტანე, პირი დავაღე და
 ასე დავიყვირე: «ო, საბჭოვ, მისმინე,
 მინდა, რომ გახაროთ ახალი ამბავი:
 მას შემდეგ, რაც ჩვენთან ომმა დაიგრგვინა,
⁶⁴⁵ მე ასე იაფად თევზი არ მინახავს».

უცებ გაუნათდათ იმათ სახეები.
 გვირგვინით მმოსავდნენ ახალი ამბისთვის.
 მე კი ეს ვურჩიე იმათ, საიდუმლოდ,
 თუ სურდათ, ობოლად მეტი მოსწეოდათ,
⁶⁵⁰ ხელოსნებისაგან ეყიდათ ჯამები.
 მათ ტაში დამიკრეს, პირები დააღეს.
 აქ კი პაფლაგონელს ექვი შეეპარა,
 მაგრამ ვინაიდან საბჭოს ხასიათი
 იცოდა, – ურჩია: «ხალხო, მე მგონია,
⁶⁵⁵ ახალი ამბისთვის, რაიც მოგვიტანეს,
 კარგს ვიზამთ, ქალღმერთს თუ ჩვენ ას ხარს შევწირავთ».

ისევ მიუბრუნდა საბჭო მოწონებით.
 რომ მივხვდი, იმ ნეხვმა ისევ დამამარცხა,
 მეც გავაორასე რიცხვი ხარებისა.
⁶⁶⁰ საბჭოს კი ვურჩიე, მონადირისათვის
 ათას თხის შეწირვის აღთქმა რომ მიგვეცა,
 თუ თევზი – ობოლად – ასი მოვიდოდა.
 ისევ მე მომხედეს გახარებულებმა.
 პაფლაგონელმა კი ბლუკუნი დაიწყო.
⁶⁶⁵ გარეთ გაათრიეს იგი პრიტანებმა,

საბჭო კი წამოდგა, ყველა აყაყანდა.

პაფლაგონელი კი ითხოვდა: «მოიცათ,
ლაკედემონიდან ელჩი ჩამოვიდა,
ერთი მოუსმინეთ, ზავისთვის მოსულა».

⁶⁷⁰ მათ ერთი კაცივით ერთხმად დაიბლავლეს:

«ზავისთვის მოსულა? რაღა დროს ზავია,
ძვირფასო, თევზი ხომ ისეც გაიაფდა!
ზავი არ გვჭირდება, კვლავ ომი გაგრძელდეს!»
პრიტანებს უყვირეს, კრება დაეხურათ,

⁶⁷⁵ ყველა გადაახტა მოაჯირს, გაიქცა,
მეც გამოვიქეცი, რაც იყო ბაზარში
ქინძი, პრასი, სულ ვიყიდე, მთლიანად.
მათ რომ თევზისათვის დააკლდათ მწვანილი,
უფასოდ მივეცი, რომ მემამბინა.

⁶⁸⁰ დიდად გაიხარეს, ყიჟინა ატეხეს
და ქება შემასხეს... სულ ერთი ობოლი
დამიჯდა ის ქინძი – საბჭო ჩემსკენაა!

მ ე ო რ ე ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

^{ანტ.} ყველაფერი გააკეთე, როგორც ბედის რჩეულმა;
ის თაღლითი ახალ არამზადას შეხვდა,

⁶⁸⁵ ბევრად უფრო ძლიერს,
უფრო ცბიერს, ხელოვანს
შემპარავი სიტყვის.

მოიფიქრე, ბრძოლა ახლა
როგორ უნდა გააგრძელო.
მოკავშირედ გეყოლებით.

⁶⁹⁰ შენსკენა ვართ, ხომ იცი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

თვით პაფლაგონელი მოდის ტალღასავით,
ამღვრევს და აღელვებს ყველაფერს, მე მგონი,
ჩაყლაპვას მიპირებს. ვაჰ! რა თავხედია!

მეორე ეპისოდისიონი

შემორბის განრისხებული პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

შენი დამარცხების სამყოფი სიცრუე

კიდევ მაქვს! ვერ მოგსპობ? – დავინგრე მთლიანად!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მომწონს ეგ მუქარა, მაცინებს სიფიცხე,
ბაქიაობაზე «ყიყლიყოს» გეძახი!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ო, ვფიცავ დემეტრეს, თუკი ამ მიწიდან
ვერაფრით აღგ...ჭამე, თავსაც არ ვიცოცხლებ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

700 შეჭმით მემუქრები? მე შეგსვამ, იცოდე,
თუნდ, როცა ჩაგყლაპავ, გავსკდე ერთიანად!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვფიცავ პილოსიდან მოძღვნილ პროედრიას...

მ ე ძ ე ხ ვ ე

დახეთ, პროედრია! რას გავიხარებდი,
უკანა რიგში რომ მენახე დამჯდარი!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

705 ბორკილებს დაგადებ, ზეცას გეფიცები!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

დახეთ, რა ფიცხია! რა მოგცე სათქვლეფად?
თქვი, რას ისურვებდი? რას შეჭამ? – საფულეს?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ფრჩხილებით ნაწლავებს გარეთ გამოგიყრი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე – სარჩოს, რომ იღებ პრიტანიონიდან!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

710 მე ხალხთან მიგათრევ, პასუხი რომ გამცე!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე თვითონ მიგათრევ და ცილსაც დაგწამებ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მაგრამ შენ, თაღლითო, არ დაგიჯერებენ,
მე – ყველას დავცინებ, თუ მომესურვება.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

რა ურცხვად მიიჩნევ, რომ ხალხი შენია!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁷¹⁵ ვიცი, რა საჭმელითაც უნდა დავაპურო.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მერე, ძიძასავით სულ მშიერს არ ტოვებ?
ლუკმას დაუღეჭავ, პატარას მას მისცემ,
თვითონ კი სამჯერ დიდს იტოვებ სანთქავად.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ზევსს ვფიცავ, ისეთი მოხერხებული ვარ,
⁷²⁰ ხალხს ხან ვავიწროებ, ხანაც ვაფართოებ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ეგ ჩემს უკანალსაც კარგად ეხერხება.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ნუ ფიქრობ, საბჭოში თითქოს დამამარცხე.
კრებაზე მივიდეთ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

არავინ გაკავებს,
წამო, ნულარაფრის გამო შევეყოვნდებით.

მესამე ეპისოდინი

მ ე ძ ე ხ ვ ე და პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი მიდიან დემოსის სახლთან და კარებზე
აკაკუნებენ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ეი, დემოს, გამოდი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

⁷²⁵ მამა ზევსს გაფიცებ,
გამოდი, დემიკო, გამოდი, ძვირფასო.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

გამოდი, შეხედე, რაებს მიბედავენ.

დ ე მ ო ს ი კარებიდან გამოიხედავს.

დ ე მ ო ს ი

ვინა ხართ? რას ბლავით? მომშორდით თავიდან!
ჩემი ზეთისხილის გვირგვინი! რასა ჰგავს!
როგორ დაგიშლიათ! რა მოხდა?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

730

შენს გამო

მირტყამენ ესეც და ისინიც.
(გუნდზე მიუთითებს)

დ ე მ ო ს ი

ვაჰ! რატომ?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მიტომ, რომ მიყვარხარ და შენზე ვგიჟდები!

დ ე მ ო ს ი

(მეძებვს)

შენ ვინ ხარ, მითხარი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე? ამის მეტოქე,

შენი მოყვარული, კეთილისმსურველი,

735

სხვებივით კეთილი და პატიოსანი;

მაგრამ შენს სიყვარულს ეგ ვინმეს დაუთმობს?!

თვითონაც იმ ბიჭებს ჰგავხარ, საყვარლები

რომ ჰყავთ; – პატიოსნებს არ აგდებ არაფრად,

შენს თავს მეწაღეებს, ვაჭრებს, მეჩექმეებს,

740

ტყავის გამყიდველებს უძღვნი ერთიანად.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მე ვზრუნავ ხალხისთვის.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ჰო, თქვი, რას აკეთებ?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

როცა პილოსიდან გაიქცნენ სარდლები,

ჩავედი, სპარტელი ტყვეები მოგვგვარეთ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ვიღაცა ქოთანში ხარშავდა შეჭამადს,

მე გამოვიარე, ავწაპნე ქოთანო.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ახლავე სახალხო კრება მოიწვიე,
დემოს, რომ გაიგო, ჩვენ ორში რომელი
უფრო ერთგულია და ის შეიყვარე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

სწორია! ოღონდაც პნიქსზე ნულარ წავალთ.

დ ე მ ო ს ი

750 აბა სხვა ადგილას არსად არ დავჯდები.

კრება ძველებურად პნიქსზე ჩატარდება.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ვაიმე უბედურს! ნაღდად დავილუპე!
მოხუცი სახლში ხომ ყველაზე ბრძენია,
როგორც კი იმ ქვაზე დაჯდება, იმწუთას

755 ამთქნარებს, თითქოსდა იქ ბუზებს ითვლიდეს.

მეორე აგონი

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

სტრ. ახლა შენი საიალქნე ბაგირები მოუშვი!

მოიკრიბე სიმამაცე, გაილესე ენა!

ამით უნდა დაამარცხო. ცბიერია იგი,

გაიძვერაც; – გამოსავალს სულ იოლად პოულობს,

760 გრიგალივით ამოვარდი და მძვინვარედ დაეცი!

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

აბა, ახლა კი ფრთხილად იყავი, სანამ შეგიტევს, თვით მოემზადე,

ასწიე შენი «დელფინები» და თვითონ მიადგი შენი კატარღა.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მე ჩემს დედოფალს, ქალღმერთ ათენას, ჩვენი ქალაქის

მფარველ-განმგებელს,

ამას ვთხოვ: თუკი ათენელთათვის საუკეთესო კაცი შევიქენ

765 ლისიკლეს, კინას და სალაბაკქოს შემდეგ, შეძლება

მომცეს ქალღმერთმა,

კვლავ არაფერი არ ვაკეთო და პრიტანიონში კვლავ ვისადილო.

(დემოსს)

თუკი შენ მძულხარ, თუკი შენს გამო მტერს მარტოდმარტო
არ შევებროლო,
მომსპონ, გამხერხონ, ჩემი ტყავისგან აპურები გამოჭრან თუნდაც!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მეც, ჩემო დემოს, თუ არ მიყვარხარ, თუკი შენს გამო ჭკუას
არ ვკარგავ,

⁷⁷⁰ დამჭრან, დამკეპონ ნაკუწ-ნაკუწ და ისე მომხარშონ! არ
დამიჯერებ? –

ამ მაგიდაზე ცოცხლად დამგლიჯონ და მიტოტოსში ყველს
შემაზილონ,
მერმე კაუჭზე ჩამოკიდული კერამიკოსში გადამათრიონ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვინლა იქნება ის მოქალაქე, შენ ჩემზე უფრო რომ ეყვარები?

ჩემი საბჭოში ყოფნისას შენთვის დიდი თანხა მაქვს შეგროვებული;

⁷⁷⁵ ზოგს ვაწამებდი, ზოგსაც ვახრჩობდი, ზოგს დავდევი და
ვებვეწებოდი,

კერძო პირებზე აღარ ვფიქრობდი, ოღონდაც შენთვის მეამებინა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ეგ არაფერი არ არის, დემოს; ასეთ საქმეებს მეც გავაკეთებ.

მეც მოვიტაცებ სხვის პურს როგორმე და მოტაცებულს შენ
ჩაგაბარებ.

რომ არც უყვარხარ, არც ერთგულია, ამას ახლავე გაჩვენებ

ცხადად –

⁷⁸⁰ გემსახურება მხოლოდ იმისთვის, შენს ნალვერდალთან კარგად
რომ გათბეს.

შენ მარათონში მახვილით ხელში სამშობლოსათვის ებრძოდი

სპარსელს,

შენ გაიმარჯვე, ჩვენ ავქაქანდით; სალაპარაკო ბევრი მოგვეცი...

ასეთი კაცი ამ ქვებზე ზიხარ და ეს არც ფიქრობს, რომ გემაგრება.

მე კი სულ სხვა ვარ, აი, შევკერე და მოგიტანე... აბა, ადექი,

⁷⁸⁵ ახლა დაბრძანდი. რბილად იქნება, ვინც სალამინში გადაიღალა.

დ ე მ ო ს ი

კაცო, ვინა ხარ? შთამომავალი ჰარმოდოსის დიდი გვარისა?

ამ საქმით მართლაც კეთილშობილი და მოყვარული ჩანხარ

დემოსის.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვაი, რა წვრილი პირმოთნეობით დაიმსახურა ამისი ნდობა!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

შენ იგი ბევრად უფრო პატარა სატყუარათი ჩაიგდე ხელში.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁷⁹⁰ არ აღმოჩნდება არც ერთი კაცი, ხალხისთვის ჩემზე უკეთ
მებრძოლი,
ანდა დემოსის უფრო მოყვარე, – თავს ჩამოვდივარ სანადლეოში!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ამას უწოდებ მერე სიყვარულს?! ხომ ხედავ, ხალხი მერვე წელია
კოშკში, კასრსა და ძერის ბუდეში ცხოვრობს; და მაინც არ
გებრალეზა.

ამწყვდევ და მისგან წვენი გამოგყავს. არქეპტოლემემ რომ
მოგვიტანა

⁷⁹⁵ მშვიდობა, შენ ის არ მოისურვე! ხოლო ელჩები გააპანდურე
და ქალაქიდან ისე გაყარე, როცა მშვიდობა შემოგთავაზეს.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მთელს საბერძნეთზე რომ გვებატონა. ორაკულებში ასე წერია,
რომ ხუთ თბოლად მალე დემოსი არკადიაში იჰელიასტებს...

თუკი გადარჩა. ყოველნაირად ვუშოვი ლუკმას, ვემსახურები,

⁸⁰⁰ გზასაც ვიპოვი – ავად თუ კარგად, ტრიობოლი კი მუდამ ექნება.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

(პაფლაგონელს)

ზევსს ვფიცავ, შენ ის სულ არ გადარდებს, არკადიაში რომ
იბატონოს.

შენ თვითონ გინდა, ქრთამი აიღო ქალაქებისგან, ხოლო დემოსმა
ომებისა და ბურუსის გამო ვერ დაინახოს, რასაც თაღლითობ

და გასაჭირში ხელფასისათვის სულ შენ გიყუროს

პირდაფჩენილმა.

⁸⁰⁵ ოჰ, მინდვრებში რომ დაბრუნდებოდეს და მშვიდობაში რომ
იცხოვრებდეს,

ფაფას შეჭამდეს, მომაგრდებოდეს, ზეთისხილზე რომ სიტყვას
იტყოდეს,

მაშინ გაიგებს, რამდენ სიკეთეს აკარგვინებს ეგ შენი ხელფასი
და დაბრუნდება გამწარებული, შენს წინააღმდეგ ექნება კენჭი.

ეს შენც იცი და თვალს უხვევ ამ კაცს, სიზმრის ახსნაშიც
ასე ატყუებ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁸¹⁰ საშინელება არ არის განა, ასე რომ ამბობ და ცილს რომ მწამებ
დემოსისა და ათენელების წინაშე იმ კაცს, ვისგანაც ქალაქს,
ვფიცავ დემეტრეს, თემისტოკლეზე მეტი სიკეთე უნდა ახსოვდეს?!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

«ქალაქო არგოს, გესმის რას ამბობს?» შენ თემისტოკლეს
როგორ ედრები?

იმან ქალაქი აავსო ჩვენი, თუმც ჩაიბარა გაჭირვებაში;

⁸¹⁵ მშიერი ხალხი დააპურა და სადილს პირვესიც ზედ დაუსართა;
მას ძველი თევზი არც კი მოუკლავს, არა, ახალი კი დაუმატა!
შენ კი სულ ცდილობ, მცირე ქალაქად წარმოაჩინო ჩვენი ათენი,
კედლებს აშენებ, ორაკულს მღერი, თემისტოკლესაც რომ ეტოლები!
ის გააძევეს... შენ ნასადილევეს თითებს ნარჩევი პურებით იწმენდ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁸²⁰ საშინელება არ არის განა, დემოს, ამ კაცმა ასე გამლანძღოს,
როცა მიყვარხარ!

დ ე მ ო ს ი

აბა, შეწყვიტე, ნუ ილანძღები და ნუ თაღლითობ!
მე კი ამდენ ხანს ვერ შევამჩნიე, რომ ამნაირად ინიღბებოდი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ჩემო დემიკო, უსაზიზღრესი კაცია, ბევრი ცოდვა ჰკიდია.

სანამ შენ შენთვის წყნარად ამთქნარებ,

⁸²⁵ ეს ანგარიშებს სწურავს, წვეწვს ადენს
და მერე წრუპავს ორივე ხელით
ხაპავს საერთო საგანძურიდან.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

შენ ოცდაათი ათასი დრაქმა
გაქვს მოპარული, ახლავე გამხელ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

⁸³⁰ წყალს რატომ ნაყავ, რა გაყრანტალებს?

მაინც ყველაზე საზიზღარი ხარ
ათენელთათვის. ვფიცავ დემეტრეს,

კაცი არ ვიყო, თუ არ გამხილო,
შენ თვითონ ქრთამად მიტილენედან
835 ორმოცზე მეტი მნა რომ აიღე.

მ ე ო რ ე ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

ანტ. შენ სუყველას გამოგვიჩნდი დიდ სიკეთის მთესველად.
გაქებ ენამჭევრობისთვის. გააკეთე ასე –
შეიქნები ელინთ შორის უდიდესი კაცი.
ქალაქს, ყველა მოკავშირეს გაუძღვები სამკაპით,
840 მხოლოდ ერთხელ შეარხევ და ფული მოვა თავისით.

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

აღარ გაუშვა, ხომ მიხვდი, რაში ყოფილა სუსტი.
შენი ფერდების პატრონი აწი იოლად დასძლევ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

არა, კარგებო, ჯერ კიდევ ასე არ გახლავთ საქმე.
ზოგი რამ დამრჩა მარაგში, ჩემს პოსეიდონს ვფიცავ,
845 იმგვარი, მტრებს რომ სუყველას დაუმოკლებდა ენას,
თუ პილოსური ფარები დარჩენილია კიდევ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ემაგ «ფარებზე» გაჩერდი, კარგი საბაზი მომეც.
რომ გყვარებოდა დემოსი, არ დაუშვებდი, ალბათ,
ჩამოეკიდათ ფარები სახელურებით, არა!
850 მაგრამ ეს, დემოს, ხრიკია და ეშმაკური ფანდი:
რომც მოინდომო ამ კაცის დასჯა, ვერაფერს უზამ.
ხომ ხედავ, შემოიკრიბა მეტყავეები ირგვლივ,
იმათთან ახლოს ცხოვრობენ ვაჭრებიც – ყველის, თაფლის,
პირი აქვთ ყველას შეკრული, ფიქრობენ მხოლოდ ერთზე,
855 თუ განრისხდები სასტიკად, ან გაამევებ ვინმეს,
გაიქცევიან ღამით და ჩამოიღებენ ფარებს,
რომ ბაზრის შესასვლელები ხელში აიღონ უცებ.

დ ე მ ო ს ი

ვაი, უბედურს, ჰქონიათ სახელურები ფარებს!
შე სამაგელო, ამდენ ხანს მე მატყუებდი თურმე!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

860 ბედკრულო, ნუ დაუჯერებ! ხომ არ გგონია, მართლა
იპოვი ჩემზე უკეთეს მეგობარს? მხოლოდ მე ვარ

შეთქმულებათა გამხსნელი, რაც კი ქალაქში ხდება,
მე ვეღარ დამემალება, იმწამსვე ავტეხ ყვირილს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

შენ იმ მეზადურს მაგონებ, ვინაც გველთევზას იჭერს.

⁸⁶⁵ ის დამდგარ წყალში ვერაფერს ვერ გაახერხებს, იცი,
წყალს თუ აამღვრევს, ფსკერიდან თუკი ამოყრის ტალახს,
მაშინ დაიჭერს, – შენც ამღვრევ ქალაქს და თევზსაც იჭერ.
ახლა ეს ერთიც მითხარი: ამდენ ტყავებს რომ ჰყიდი,
თუ მიგიცია ამისთვის, რომ შეეკერა წალა?
რომ გყვარებოდა, მისცემდი.

დ ე მ ო ს ი

⁸⁷⁰ არა, აპოლონს ვფიცავ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ხომ მიხვდი, რა კაციცაა?! მე კი ასეთი არ ვარ,
აჰა, ეს წყვილი წალაა, ატარე, გქონდეს ჩემგან.

დ ე მ ო ს ი

ხალხისთვის შენზე უკეთესს ვერვის ინატრებს კაცი.
გეტყობა, გიყვარს ქალაქი, ამ ჩემს ფეხებზეც ზრუნავ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁸⁷⁵ საშინელება არ არის? რა შეძლებიათ წაღებს!
ჩემი კი სულ დაივიწყე, რაც გაგიკეთე კარგი?
მრუშობა მოვსპე, სიიდან გამოვიყვანე გრიტე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

საშინელება არ არის? საჯდომს უჭვრეტ და მაინც
ტრახახობ, სიძვა მოვსპეო? იმათი გშურდა, ალბათ,
⁸⁸⁰ რომ მოსპე: ორატორები არ გამხდარიყვნენ მერმე.
ხედავდი, რომ უქიტონოდ იყო ამხელა კაცი,
ერთი პერანგის ღირსადაც არ ჩაგითვლია იგი,
თუნდ ყოფილიყო ზამთარი. აიღე, დემოს, გაძლევ.

დ ე მ ო ს ი

თვით თემისტოკლევ ვერასდროს მოიფიქრებდა ამას.
⁸⁸⁵ თუმცა პირვესი მაჩუქა, მაგრამ მე ასე ვფიქრობ,
რომ ამ ქიტონის ამბავი უკეთესია მაინც.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვაი უბედურს, როგორი მაიმუნობით მებრძვი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ახლა იმ სტუმრის დღეში ვარ, ვისაც უზომოდ უსვამს
და ახლა უჭირს... შენივე ხერხი ვიხმარე ძველი.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁸⁹⁰ მლიქვნელობაში მაჯობებ? არა მგონია. აჰა,
ამას მოვასხამ.

(მოსასხამს აძლევს დემოსს. მეძეხვეს)

რას იტყვი? ხომ არ გაცოფდი?

დ ე მ ო ს ი

ტფუი!

ჯანდაბას იქით წასულხარ! სულ ტყავის სუნით ყარხარ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

განზრახ მოგასხა, უნდოდა, რომ გაეგუდე სულაც.
ადრეც შვრებოდა ამგვარებს. შენ სილფიონი, გახსოვს,
რომ გაიაფდა უეცრად?

დ ე მ ო ს ი

⁸⁹⁵ რალა თქმა უნდა, მახსოვს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ამან იზრუნა მაგისტვის, გააიაფა განზრახ,
რომ გეყიდათ და გეჭამათ, ჰელიეაში მერე
მოსამართლეებს ებუთქათ, დახოცილიყვნენ ყველა.

დ ე მ ო ს ი

ვფიცავ პოსეიდონს, იგი ერთმა კოპრელმაც მითხრა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

(მაყურებელს)

⁹⁰⁰ ბათქა-ბუთქისგან სუყველა წითურები არ გახდით?

დ ე მ ო ს ი

ზევსს ვფიცავ, საქმე წითურის ნახელავია ნაღდად.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

(მეძებვეს)

თაღლითო, პამპულაობით გსურს ამიბნიო თავგზა?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე თვით ქალღმერთმა მასწავლა, რომ თავხედობით დაგძლევ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვერაფრით ვერ გაიმარჯვებ! დემოს, აიღე, გაძლევ

⁹⁰⁵ ფულიან ჯამს და ჩახეთქე, შენტვის იყავი, უქმად.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე კი ამ ქილას მოგართმევ, წამლით სავსეა იგი,
მუხლზე წაისვი, ჭრილობებს სულ დაგიშუმებს უცებ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

სულ ამოგიღებ ჭადარას, უმაღ ყმაწვილკაცს გაგხდი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ეს კურდღლის კუდი აიღე, გამოიწმინდე თვალი.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁹¹⁰ ცხვირს რომ მოიწმინდე, თითები შემომახოცე თავზე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

არა, ჩემსაზე!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ჩემსაზე!

(მეძებვეს)

ტრიერარქობას მოგანდობ,

ფულს კი სულ თვითონ დახარჯავ:

ძველთაძველ ხომალდს მიიღებ,

⁹¹⁵ რომელიც შეკეთებისთვის

ნიადაგ ხარჯებს მოითხოვს.

როგორმე ისეც მოვაწყობ,

აფრა რომ გერგოს დამპალი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ადუღდა კაცი!

(პაფლაგონელს)

შეწყვიტე,

⁹²⁰ გადმოდის! მოსაკლებია

მუგუზალი და მუქარა

მოსახდელია ქაფქირით!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

კარგად მოგხვდება ამისთვის,

გაგსრეს სამხედრო ბეგარა.

⁹²⁵ თვითონ ვიზრუნებ, სიაში

მდიდარ კაცად რომ ჩაგწერონ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე არ გაშინებ არაფრით,

მაგრამ ამას კი გისურვებ:

ტაფა შეგედგას ცეცხლზე და

⁹³⁰ თევზი შეგეწვას, თავად კი

გინდოდეს მილეტელებზე

ლაქლაქი, გელოდებოდეს

წარმატებისთვის – ტალანტი;

ჩქარობდე, თევზიც ჩახეთქო

⁹³⁵ და კრებაც არ გააცდინო;

სანამ შეჭამდე, მანამდე

კაციც მოგსვლოდეს და შენაც

ტალანტის ხათრით გეჩქაროს,

ერთად გეხეთქოს

⁹⁴⁰ და უმალ დამხრჩვალყავი!

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

კარგია, კარგი, ვფიცავ ზევსს, აპოლონსა და დემეტრეს!

დ ე მ ო ს ი

მეც ასე მგონია, ცხადია, ეს კაცი

საუკეთესოა მათ შორის, ვინაც კი

⁹⁴⁵ აქამდე ყოფილა ობოლიანებში.

შენ კი, მიყვარხარო, ამბობ და მაშმაგებ.

აბა, დამიბრუნე ბეჭედი, ვერასდროს

ველარ გამიძღვები.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

(უბრუნებს ბეჭედს)

აჰა, გამომართვი.

თუ მე ამიკრძალავ შენზე ბატონობას,

⁹⁵⁰ ჩემზე გაიძვერა ვინმე გამოჩნდება.

დ ე მ ო ს ი

ეს ჩემი ბეჭედი არ არის ნამდვილად.

ნიშანიც სხვა უზის, ეს ჩემი არ არის.

ვერ ხედავ?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მაჩვენე! შენსაზე რა იყო?

დ ე მ ო ს ი

რა? ლელვის ფოთოლში ქონი თაფლიანი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

⁹⁵⁵ არ არის.

დ ე მ ო ს ი

არ არის ფოთოლი? რაღაა?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

კლდეზე დგას თოლია და სიტყვას წარმოთქვამს.

დ ე მ ო ს ი

ვაგლახ, მე უბედურს!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

რაო?

დ ე მ ო ს ი

მოაცილე!

ეგ ჩემი არ არის, კლეონიმესია!

აი, გამომართვი, შენ გნიშნავ მმართველად.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁹⁶⁰ ჯერ არა, მეუფევე, არა, გევედრები,

ჯერ ჩემს ორაკულებს უნდა მოუსმინო.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ჯერ ჩემსას!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ამისას თუკი მიენდობი,
«გუდა» შეიქნები.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ამის მიხედვით კი
«ტყავჩამოწეული ასო» შეიქნები.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

⁹⁶⁵ ჩემი ორაკული ამბობს, რომ შენ მართავ
მთელ მიწას, ვარდების გვირგვინით მორთული.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ჩემთან კი ძვირფასი სამოსით, გვირგვინით
შემკული ჩაჯდები ოქროს ოთხთვალაში
და დაედევნები მაშინვე სმიკითეს.

დ ე მ ო ს ი

წადი, მოიტანე ისინი.

(პაფლაგონელზე მიუთითებს)

⁹⁷⁰ ამანაც

უნდა მოისმინოს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ახლავე.

დ ე მ ო ს ი

შენც წადი.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ახლავე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ზევსს ვფიცავ, გავრბივარ, რა მიშლის?

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

სტრ. საშური დღის ნათელი

დაადგება აქაურებს

⁹⁷⁵ და სტუმრებსაც, ჩამოსულებს,

კლეონი თუ გაქრება.
მაგრამ ბევრი მოხუცისგან,
ბაზარში რომ სასამართლოს
აწყობენ და ბუზღუნებენ,
⁹⁸⁰ ასეც გამიგონია:
თითქოს, მას რომ არ ჰქონოდა
ამოდენა უფლებები,
ორ ნივთს ვერ ველირებოდით:
ჩამჩასა და ქვასანაყს.

მ ე ო რ ე ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი
^{ანტ. 985} ღორული აქვს მიღებული
განათლება. ეს მაკვირვებს,
მისი ძველი ძმაკაცები
ასეთ ამბავს ყვებიან:
ღირას მხოლოდ დორიულად
⁹⁹⁰ აწყობდაო და არ სურდა,
შეესწავლა სხვა რამეო.
მაშინ განრისხებულა
კითარისტი, გაუგდია,
რადგან ბავშვი ჰარმონიას
⁹⁹⁵ არ სწავლობდა, თუკი იგი...
დორიული არ იყო.

მეოთხე ეპისოდონი

ბრუნდებიან პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი და მ ე ძ ე ხ ვ ე. მოატრევენ ორაკულებს.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი
ჰა, აბა, შეხედე, აქ ყველა არცაა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე
ვაიმე, ჩავისვრი... ყველა არც აქაა.

დ ე მ ო ს ი
(მიუთითებს ორაკულებზე)
რაა?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი
ორაკული!

დ ე მ ო ს ი

ამდენი?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

რა გიკვირს?

1000

კიდევ მაქვს, ზევსს ვფიცავ! სკივრი სულ სავსეა!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე – ორი სახლი და სხვენიც, გატენილი.

დ ე მ ო ს ი

მაშ, ვნახოთ. ვისია ეს ორაკულები?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ჩემი – ბაკისისა.

დ ე მ ო ს ი

(მეძეხვეს)

შენი კი ვისია?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

გლანისის – ბაკისის უფროსი ძმა გახლავთ.

დ ე მ ო ს ი

და რაზე არიან?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

1005

ათენზე, პილოსზე,

შენზე და ჩემზედაც, სუყველა საქმეზე.

დ ე მ ო ს ი

შენი კი რაზეა?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ათენზე, ფაფაზე,

ლაკონელებსა და ახალ სკუმბრიაზე.

ვაჭრებზე, წონაში სულ რომ გვატყუებენ,

1010

შენზე და ჩემზედაც; – ამან დაიკბინოს!

დ ე მ ო ს ი

სწრაფად, ვატრიალოთ, ახლავ გამაგონეთ;

ჰო, ის არ გამოგრჩეთ, მე რომ მსიამოვნებს,

ღრუბლებში არწივი რომ უნდა შევიქნე.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მაშ, მოდი, დამიგდე ყური და მისმინე.

¹⁰¹⁵ ახლა დაუკვირდი, ძეო ერეხთევსის, გზას ორაკულისა,
რომელიც ტაძარში, ძვირფას სამფეხიდან გამცნო
აპოლონმა.

გიბრძანა, დაიცვა ბასრკბილებიანი და წმინდა ნაგაზი,
რომელიც შენთვის ყეფს და უღრენს სუყველას შენი
გულისათვის,
ხელფასსაც ის გაძლევს. თუკი არ დაიცავ, დაღუპვა
მოგელის;

¹⁰²⁰ ბევრი ჰყავს მოძულე, გუნდ-გუნდად ბოროტი ჭკები
დასჩხავიან.

დ ე მ ო ს ი

დემეტრეს ვფიცავარ, ვერ მივხვდი, რას ამბობს.
ან ნაგაზს რა უნდა, ან ჭკას – ერეხთევსთან?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ეს მე ვარ ნაგაზი, შენთვის ვყეფ ნიადაგ.
გითხრა ფოიბოსმა, დამიცვა ქოფაკი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹⁰²⁵ ამას კი არ ამბობს, არამედ ამ ძაღლმა
სულ რომ შეგიჭამა მთელი ორაკული.
სიმართლე ნაგაზზე აქ, ჩემთან წერია.

დ ე მ ო ს ი

მაშ, თქვი, მე მანამდე ქვა უნდა ავიღო,
მაგ თქვენმა ნაგაზმა რამე არ მომჭამოს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹⁰³⁰ ახლა დაუკვირდი, ძეო ერეხთევსის, მონებით მოვაჭრე
ქოფაკსაც, კერბეროსს, კუდს რომ აქიციინებს. სანამ შენ
სადილობ,
დროს უცდის, რომ ხორცი უმაღ შეგიჭამოს, როგორც
დაამთქნარებ.

ხშირად ესტუმრება შენს სამზარეულოს ძაღლულად ნაგაზი
ღამით და სასწრაფოდ შესანსლავს ყველაფერს: ჯამებს
და... კუნძულებს.

დ ე მ ო ს ი

¹⁰³⁵ ვფიცავ პოსეიდონს, გლანისი ჯობია.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მვირფასო, უსმინე ამას და განსაჯე:

ერთ ვინმე დედაკაცს უწმინდეს ათენში ლომი გაუჩნდება,
რომელიც ხალხისთვის ბრძოლას გაუმართავს კოლოთა
სიმრავლეს.

თითქოსდა საკუთარ ბოკვერებს იცავდეს. შენაც

გაუფრთხილდი,

¹⁰⁴⁰ ამისთვის აღმართე კედლები ხისა და კოშკები რკინისა.

დ ე მ ო ს ი

ვერ მივხვდი, აპოლონს ვფიცავარ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

შენ ნათლად გიბრძანა ღმერთმა, დამიფარო,

შენს «ლომად» უფალი ნაღდად მე მგულისხმობს.

დ ე მ ო ს ი

ჩემს დაუკითხავად «ლომადაც» იქეცი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹⁰⁴⁵ არაფრით არ უნდა, ეს ერთიც რომ ახსნას:

რა არის «კედლები ხისა და რკინისა»,

რაშიც ლოქსიასმა გიბრძანა, რომ ჩასვა.

დ ე მ ო ს ი

რას ფიქრობ, რისი თქმა უნდოდა?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე მგონი,

გიბრძანა, ეს კაცი ხუნდებში ჩაგესვა.

დ ე მ ო ს ი

¹⁰⁵⁰ ო, ეს ორაკული, ვატყობ, აღსრულდება.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

შენ ნუ მიენდობი, შურისგან ჩხავიან ყორნები ხმამაღლა.

მიმინო გიყვარდეს, გულში სულ გახსოვდეს, რა ტვირთი

ატარა,

ლაკედემონელი ყვავის ბახალები როცა მოგიყვანა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მთვრალი იქნებოდა, თუ პაფლაგონელმა თვითონ გააკეთა.

¹⁰⁵⁵ ბოროტის მზრახველო კეკროპიდ, ეს საქმე დიდად მიგაჩნია?

ტვირთს ქალიც ატარებს, ეს იმ ტვირთს, რომელსაც კაცი შთაუსახავს,
ბრძოლა კი არ ძალუძს, თუ არ დაისვენებს, უმალ ჩაისველებს.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

შენ ამას უსმინე, რას ამბობს უფალი პილოსი პილოსზე.
«არის პილოსის წინ პილოსი...»

დ ე მ ო ს ი

რას ბოდავ, როგორ «პილოსის წინ»?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹⁰⁶⁰ ამბობს, რომ «პიელოსს», კუტალებს აიღებს.

დ ე მ ო ს ი

მაშ, მე დღეს დაბანა აღარ მეღირსება?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

არა, – მოიპარა ამან კუტალები.
აქ ზღვაოსნობაზეც არის ორაკული,
მთელი ყურადღებით უნდა მოუსმინო.

დ ე მ ო ს ი

¹⁰⁶⁵ ჰო, გისმენ, პირველად კი ის წამიკითხე,
ხელფასი საიდან ექნებათ ზღვაოსნებს?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ბეო ზევსისა, უფრთხილდი ძალმელას, რომ არ გიეშმაკოს,
მზაკვარმა, ცბიერმა და გამოქექილმა ფეხმარდმა მელიამ.
იცი, ეს რა არის?

დ ე მ ო ს ი

კი, ფილოსტრატეა აქ, ჩვენთან, ძალმელა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹⁰⁷⁰ ამას კი არ ამბობს, არამედ ეს კაცი
სულ სწრაფ და სარფიან ხომალდებს რომ ითხოვს,
არ უნდა მისცეო, ბრძანა ლოქსიასმა.

დ ე მ ო ს ი

მაღლმელა ტრიერი ყოფილა?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ვერ ხვდები?

ხომალდიც ხომ სწრაფია ვითარცა მწევარი.

დ ე მ ო ს ი

¹⁰⁷⁵ მერმე ძაღლს მელა როგორ მიემატა?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ო, ეს მელუკები ჯარისკაცებია,
სოფლებში ვენახებს რომ ანადგურებენ.

დ ე მ ო ს ი

კეთილი.

ამ მელუკებისთვის ხელფასი სადაა?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე თვითონ ვიშოვი და თანაც სამ დღეში.

¹⁰⁸⁰ ჯერ ამას უსმინე: ბრძანებს ორაკული,
კილენეს უფრთხილდი, არ გიემშაკოსო.

დ ე მ ო ს ი

რაო, კილენეო?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

«კილენე» – პეშვიო?

ეს არის, სულ რომ გთხოვს, «პეშვში ჩამიდეო».

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

სწორად არ განმარტავ. თვითონ ფოიბოსი

¹⁰⁸⁵ «კილენეს» უწოდებს ხელს დიოფითესის.

აი, ორაკული კიდეც მაქვს, ფრთიანი;

არწივი გახდები, იმეფებ მიწაზე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ასეა ჩემთანაც: იმეფებ მიწაზეც,
მეწამულ ზღვაზედაც და ეკატანაზეც.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

¹⁰⁹⁰ სიზმარი მეზმანა, სადაც თვით ქალღმერთი
გრწყავდა სარწყავიდან სიმდიდრჯანმრთელობით.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ზევსს ვფიცავ, მეც ასე მეზმანა ქალღმერთი,
აკროპოლისიდან გამოსულს ბუ ეჯდა.
ჯერ შენ გადმოგასხა თავზე ამბროსია
¹⁰⁹⁵ სურიდან. ამას კი – ნახარში ნივრისა.

დ ე მ ო ს ი

ოჰ, ოჰ!
არავინ არ არის გლანისზე ჭკვიანი.
შენი ვარ დღეიდან, შენ უნდა შეიქნე
გერონტაგოგი და აღმზარდო თავიდან.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

¹¹⁰⁰ არა, გევედრები, ცოტაც მოიცადე.
ქერის პურს მოგიძღვნი და დღიურ ულუფას.

დ ე მ ო ს ი

ვაიმე, არ მინდა ქერის გაგონებაც,
ბევრჯერ მომატყუეთ შენც და თუფანესმაც.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მაშ, ახლა მოგიტან ფქვილს, სულ გამზადებულს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹¹⁰⁵ მე მოგირბენინებ გამომცხვარ კვერებს და
კერძსაც გამზადებულს, ჭამე და იყავი.

დ ე მ ო ს ი

აბა, დააჩქარეთ, რამეს თუ აპირებთ,
თქვენ ორში რომელიც უფრო გამახარებს,
მე იმას გადავცემ პნიქსის სადავეებს.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მე უნდა გავიქცე პირველი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

1110

არა, მე!

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

სტრ. დემოს, საოცარია

შენი ძალაუფლება,

შენი, როგორც ტირანის,

ემინია ყველას.

1115 იოლად კი ბრიყვდები,

გიყვარს, რომ გატყუებენ,

ანდა გელიქნებიან;

სულელივით უყურებ

ყველას პირდაფჩენილი,

1120 გონება კი გტოვებს.

დ ე მ ო ს ი

არც თქვენს თმებში არ იცდის,

რაკი ასე გგონიათ:

მე ხომ თავს ვისულელებ

შეგნებულად, განზრახ.

1125 მსიამოვნებს მე თვითონ,

«ნწაი, ნწაის» რომ ვითხოვ,

ქურდს ისე რომ გამოვკვებ,

როგორც ვინმე პროსტატესს.

მერმე, როცა გაძლება,

1130 ავაყენებ, ვჟეჟავ.

მ ე ო რ ე ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

ანტ. აბა, მაშინ რა გვეთქმის,

თუკი სიბრძნე არ გტოვებს,

თუ ყველაფერს აკეთებ,

როგორც თვითონ ამბობ,

1135 წინასწარი განზრახვით.

თუკი, როგორც საქონელს,

პნიქსზე ქურდებს ასუქებ,

კერძი რომ დაგაკლდება,

მსუქან-მსუქანს დაარჩევ,
1140 შესწირავ და შექამ.

დ ე მ ო ს ი

მაგათ, ყველას, მიყურეთ,
ემმაკობით ვაჯობებ,
თუმცა კი აქვთ ჭკუაში
გაცურება ჩემი.

1145 მუდამ თვალყურს ვადევნებ

ჩუმად, თითქოს ვერ ვხედავ,
რომ ყველაფერს მპარავენ,
სულ ამოვანთხევივინებ,
რაც კი მოუპარავთ მათ,

1150 პირში ჩავჩრი კემოსს.

მეხუთე ეპისოდის დიონი

შემორბიან პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი და მ ე ძ ე ხ ვ ე. კალათები მოაქვთ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ემმავს წაუღიხარ!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

გაქრი, ჭირიანო!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

დემოს, ყველაფერი მომზადებულია
სამგზის რახანია, მსურს მოგემსახურო.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე – ათგზის, თორმეტგზის, ათასგზის და ასე

1155 უსასრულოდმრავალდამრავალმრავალგზის.

დ ე მ ო ს ი

მე კი გელოდებით ოცდაათათასგზის,
გულში გაგინებდით მრავალდამრავალგზის.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

შენ იცი, რა ჰქენი?

დ ე მ ო ს ი

მითხარი, გავიგებ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

აი, ამ ზღუდიდან გაგვიშვი ორივე,
რომ მოგემსახუროთ.

დ ე მ ო ს ი

¹¹⁶⁰ კარგი, გაემართეთ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი და მ ე ძ ე ხ ვ ე
მზადა ვართ!

დ ე მ ო ს ი

გაუშვით!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

(პაფლაგონელს)

ფეხი არ დამიდო!

დ ე მ ო ს ი

ჩემი მეგობრები დღეს ან მომიტანენ
დიდ ბედნიერებას, ან სულ დამღუპავენ.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

სკამი მოგიტანე, ხედავ, მე პირველმა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹¹⁶⁵ ო, მე კი მაგიდა, სულ უპირველესმა!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

შეხედე, როგორი კვერი მოგიტანე,
პილოსურ ქერისგან არის გამომცხვარი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე – ქერქი პურისა, ამოდრუებული
თვით უკვდავ ქალღმერთის სპილოს ძვლის ხელებით.

დ ე მ ო ს ი

¹¹⁷⁰ რა დიდი გქონია თითი, დედოფალო!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მე კი – გემრიელი მუხუდოს წვნიანი,
«პილოსში მებრძოლი» პალასის ქმნილება.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ო, დემოს, ცხადია, ქალღმერთი დაგყურებს,
თავზედაც დაგადგა ქოთანი წვნიანით.

დ ე მ ო ს ი

(*ირონიულად*)

¹¹⁷⁵ შენ როგორ გგონია, ჩვენი სახელმწიფო
კი იარსებებდა მაგ ქოთნის გარეშე?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ეს თევეზი მოგართვა სპათშემშინებელმა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

«მძლავრ მამის ასულმა» ხორცი მოგიხარშა,
ფაშვის ნაჭერი და კუჭმაჭიც მოგართვა.

დ ე მ ო ს ი

¹¹⁸⁰ კარგია, პეპლოსიც რომ გახსენებია.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

«საზარჩაჩქნიანმა» ქალღმერთმა გიბრძანა,
ეს კვერი მიირთვი, ხომალდი რომ დავძრათ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

და ესეც აიღე.

დ ე მ ო ს ი

სად გამოვიყენებ

შიგნეულს?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ქალღმერთმა ეს გამომიგზავნა,

¹¹⁸⁵ ხომალდის «შიგანი» კარგად რომ მოაწყო, –
მას ხომ ნაოსნობის ბედი სულ ადელვებს.

(*ღვინოს სთავაზობს*)

მიიღე, დალიე, გახლავს «სევაიდუ.»

დ ე მ ო ს ი

ღმერთო, რა ტკბილია, სამ წილსაც რომ იტანს!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

«სამგზის დიდებულმა» თავად შეაზავა.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

¹¹⁹⁰ ჩემგან ეს ნაჭერიც მიიღე ნამცხვრისა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ჩემგან კი მიიღე მთლიანი ნამცხვარი.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

(მეძებვეს)

კურდღელი ხომ არ გაქვს, რომ მისცე! მე კი – მაქვს!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ვაიმე, კურდღელი როგორ გავაჩინო?

ო, სულო, რაიმე ხრიკი მოიფიქრე!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

(მეძებვეს კურდღელს უჩვენებს)

¹¹⁹⁵ ხედავ, უბედურო?!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ნაკლებად მადარდებს.

შეხედე, ისინი სულ ჩემთან მოდიან;

ელჩები არიან, სავსე აქვთ ქისები.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

სად, სად?

(გარბის.)

მ ე ძ ე ხ ვ ე

უცხოელებს თავს ვერ დაანებებ?

(დემოსს)

ამ კურდღელს თუ ხედავ, დემიკო, რომ მომაქვს?

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი ბრუნდება.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

¹²⁰⁰ ვაიმე უბედურს, ჩემი მოუპარავს!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

შენც ასე უყავი პილოსელ ტუსალებს.

დ ე მ ო ს ი

მითხარი, მოპარვა როგორ მოიფიქრე?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ქალღმერთის აზრია, ჩემი – შესრულება...
საფრთხე სულ ჩემია.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მაგრამ ხომ მე შევწვი.

დ ე მ ო ს ი

(პაფლაგონელს)

¹²⁰⁵ გადი! მიმწოდებელს – პატივი! სხვას არა!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვაიმე, დამჯაბნეს მე თავხედობაშიც!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

დემოს, გადაწყვიტე, ჩვენგან რომელია
შენთვის უკეთესი და შენი მუცლისთვის.

დ ე მ ო ს ი

მერედა, საბუთად რა გამოვიყენო,
¹²¹⁰ ხალხმა რომ მიიღოს ჩემი განაჩენი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე გეტყვი; ახლავე მოდი და აიღე
ჩემი კალათი და ნახე, რა აწყვია;
პაფლაგონელისაც, იმწუთას მიხვდები.

დ ე მ ო ს ი

(ჩაიხედავს მემუხვის კალათში)

ჩავხედოთ, რა არის.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ვერ ხედავ, მამიკო,
¹²¹⁵ რომ ცარიელია? მოგეცი, რაც მქონდა.

დ ე მ ო ს ი

ხალხის მოყვარული არის ეს კალათი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მაშ, პაფლაგონელის კალათიც იხილე.
ხომ ხედავ?

დ ე მ ო ს ი

ყოველგვარ სიკეთით სავსეა!
რამხელა ნამცხვარი დაუტოვებია,
¹²²⁰ მე კი ჩამომიჭრა აი, ამოდენა!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ასე არ გიკეთებს, უკვე რახანია?!
რასაც მიიღებდა, იქიდან პატარას
შენ გიწილადებდა, დიდს დაიტოვებდა.

დ ე მ ო ს ი

მაშ, შე საზიზღარო, ასე მატყუებდი?
¹²²⁵ გვირგვინით გამოსავდი, საჩუქრებს გაძლევდი!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მე ხომ სახელმწიფოს გულისთვის ვქურდობდი!

დ ე მ ო ს ი

ახლავე მომეცი გვირგვინი, ეს უნდა
შევმოსო.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

სასწრაფოდ მოგვეცი, შე ბილწო!

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

მე ჯერ პითიური დამრჩა ორაკული,
¹²³⁰ იქ არის ნათქვამი, ვისგან დავმარცხდები.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

იქ მე ვარ აშკარად დასახელებული.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

აი, ამ საბუთით ახლავე გავარკვევთ,
თუ რამე საერთო გაქვს ღვთის ორაკულთან;
ჯერ კი ეს მითხარი, რათა გამოგცადო,
¹²³⁵ თქვი, ვინ გასწავლიდა, ბავშვი რომ იყავი!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე საყასბოებში მ უჭ ი მასწავლიდა.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

როგორ თქვი? შიგ გულში მომხვდა ორაკული!
კეთილი...

და რა ჭიდაობა გაქვს შენ შესწავლილი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ქურდობა, ცრუ ფიცი, თვალეზში ყურება.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

¹²⁴⁰ ნეტავ რას მიპირებ, ფოიბოს აპოლონ?

და როცა დაკაცდი, მერმე რას მისდევდი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ძეხვს ვყიდდი, ცოტ-ცოტას იმას ვიძლეოდი...

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვაიმე უბედურს, ვინლა ვარ? არავინ!

სულ მცირე იმედი დამრჩა; მას მივყვები.

¹²⁴⁵ მაშ, ესეც მითხარი, ძეხვებს აგორაზე

ჰყიდდი თუ პირდაპირ ჭიმკარში იდექი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ჭიმკარში, იქ, სადაც თევზი იყიდება.

პ ა ფ ლ ა გ ო ნ ე ლ ი

ვაგლახ, ამისრულდა წინასწარ ნათქვამი!

სახლში შემათრეთ კაცი უბედური!

¹²⁵⁰ მშვიდობით, გვირგვინო, გტოვებ გულმოკლული;

სხვა ვინმე აგიღებს და დაგეუფლება,

ქურდობით ნაკლები, მაგრამ ბედნიერი.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ო, ზევს ელინელო, დღეს შენ გაიმარჯვე!

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ს ა ხ უ რ ი

(მეძეხვეს)

სალამი მძლეეთამძლეს! ოლონდ კი გახსოვდეს,

¹²⁵⁵ კაცი შეიქენი ჩემი მეოხებით;

ბევრს არ გთხოვ: ფანოსი, მდივანი გამხადე.

დ ე მ ო ს ი

(მეძებვეს)

მითხარი, რა გქვია?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

აგორაკრიტოსი,

მე ხომ აგორაზე აღმზარდა კრიტიკამ.

დ ე მ ო ს ი

მაშ, აგორაკრიტოსს მივანდობ თავსა და

¹²⁶⁰ ამ პაფლაგონელსაც გადავცემ ახლავე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მეც, დემოს, კეთილად მოგემსახურები

და ნახავთ, ვერავის იპოვით უკეთესს

ამ დოყლაპიათა დედაქალაქისთვის.

მსახიობები ტოვებენ ორქესტრას.

მცირე პარაზასისი

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

სტრ. კარგად როგორ დავიწყოთ და

¹²⁶⁵ ბოლოს რითი დავასრულოთ,

სწრაფ ცხენოსნებს ღირსეულად რომ ვუმღეროთ,

ლისისტრატეს კი არა?

რომ თუმანტისს, უსახლკაროს, არ ვატკინოთ

გული – სულ მხიარული?

¹²⁷⁰ რადგან იგი, ო აპოლონ, საყვარელო,

მშიერია, ცრემლებსაც ღვრის,

შენს კაპარქსაც ევედრება,

მოაცილოს სილატაკე სასტიკი.

პ ი რ ვ ე ლ ი ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი ს წ ი ნ ა მ ძ ლ ო ლ ი

სამაგელი ხალხის ლანძღვა გასაკიცხი კი არა,

¹²⁷⁵ თუკი განსჯი, პატივია პატიოსან კაცისთვის.

ვისზეც უკვე მოგახსენეთ, ცნობილია ისედაც,

თორემ კარგ და მეგობარ კაცს სულაც არ ვახსენებდი!

ყველამ იცით არიგნოტე, მშვენიერი კაცია,

თეთრიც იცის, შავიც იცის, მუსიკაშიც ერკვევა;

¹²⁸⁰ ძმა ჰყავს ამ კაცს, ზნით იმგვარი, ძმასაც ველარ უწოდებ,

სამაგელი არიფრადე, სალანძღავი ნამდვილად;
სამაგლობა არაფერი, სულ არ გავიხსენებდი,
რომ არ იყოს უარესი, უუუსაზიზღრესი!
ენას ისვრის სამარცხვინო და უხამსი განცხრომით,
¹²⁸⁵ გარყვნილების ბუდეებში დაეთრევა ავხორცი,
წვერს იბილწავს, სრესს და ლოკავს, კოცნის, ლომნის
გოგოებს.
პოლიმნესტეს მსგავსად მღერის, ბაძავს ოიონიქეს.
ამდაგვარი კაცი ვისაც ძლიერ არ ეზიზღება,
იმის ღირსიც აღარ არის, ჩვენი თასით დალიოს.

მ ე ო რ ე ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი

^{ანტ. 1290} ხშირად, ღამით, ფიქრში გართულს
ჩემთვის გულში გამივლია,
ტვინს ვიჭყლეტდი, სად შოულობს სარჩოს-მეთქი
კლეონიმი იოლად?
ამბობენ, რომ თუ ვინმესთან, შეძლებულთან
¹²⁹⁵ ერთხელ მაინც გამოსკდა,
მერმე, ნურას უკაცრავად, ვერ გააგდებ.
ეხვეწება მასპიძნელი:
«გევედრები მუხლმოყრილი,
მიბრძანდე და შეივედრო ეს სუფრა».

მ ე ო რ ე ნ ა ხ ე ვ ა რ გ უ ნ დ ი ს წ ი ნ ა მ ძ ლ ო ლ ი

¹³⁰⁰ ამბობენ, რომ ტრიერები შეხვდნენ სალაპარაკოდ
ერთმანეთს და ერთმა ბრძანა უხუცესმა იმათგან:
«გოგოებო, რა ახალი ამბებია ქალაქში!
ამბობენ, რომ ჩვენგან ასის კართაგენში წაყვანა
განუზრახავს უსაზიზღრეს ჰიპერბოლე-ბუზღუნას.»
¹³⁰⁵ ტრიერები განრისხდნენ და დაუშვებლად ჩათვალეს.
ერთმა ბრძანა, სულ უმანკომ, ჯერ რომ არ შეხებიან:
«ო, მფარველო ღმერთო, მე ის ვერასოდეს წამიყვანს,
მიჯობს, მატლმა დამალპოს და ამ ადგილას ჩავბერდე!»
«არავითარ შემთხვევაში», – დაეთანხმა ნავფანტე, –
¹³¹⁰ «მე არ ვიყო ფიჭვისაგან აგებული ხომალდი!
თუ ქალაქმა მოიწონა და გაგვწირა, გავცუროთ
თესეიონს, ქალღმერთების წმინდა ტაძარს მივადგეთ.
ჩვენ ვერსად ვერ გავგიძღვება, ქალაქმა კი გვიყუროს!
თუ სურს, მარტო გაემართოს, დააცუროს კასრები

ექსოდოსი

სახლიდან გამოდის საზეიმოდ მორთული მ ე ძ ე ხ ვ ე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

აბა, ახლა კი ყველა დადუმდეს და მოწმეების მოსმენა შეწყდეს;
სასამართლო კი, ჩვენი ქალაქის გულს რომ ახარებს, დაიკეტება.
ხოლო ახალი სიხარულისთვის მაყურებლებმა პენი სჭექონ!

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

წმინდა ათენის უმრეტო ცეცხლო და კუნძულების დიდო მფარველო,
¹³²⁰ რა სიტყვა მოგაქვს, იქნებ ქუჩები წმინდა საკმელით უნდა ავაგსოთ?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მე გამოვხარშე... გონჯი დემოსი, ულამაზესად გადავაქციე.

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

ახლა სად არის, ისიც გვითხარი, ო შემოქმედო საოცრებათა!

მ ე ძ ე ხ ვ ე

იის გვირგვინით ლამაზად მორთულ უძველეს ქალაქ ათენში
ცხოვრობს.

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

სად უნდა ვნახოთ, ან რა აცვია? როგორი არის მისი იერი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹³²⁵ ისეთივეა, როგორიც იყო, არისტიდესთან, მილტიადესთან
ერთად რომ ჭამდა. მალე იხილავთ, პროპილეები გააღეს უკვე,
აბა, კიჟინა დაეცით ყველამ, ძველი ათენი გამოგვიჩნდება,
საოცარი და მრავალნაქები, სახელოვანი დემოსის ბინა.

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

ათენო, იის გვირგვინიანო, შესაშურო და თვალისმომჭრელო,
¹³³⁰ გამოგვიჩინე ის, თვითმპყრობელი ამ ქალაქისა და ელადისა.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

შეხედეთ, თმებზე აყრია ოქრო, საოცრად ბრწყინავს ძველი სამოსი.
სასამართლოთიც აღარ ყარს, ზავის სურნელი უდის
მირონცხებულის.

შემოდის გაახალგაზრდავებული და ბრწყინვალედ მორთული დ ე მ ო ს ი .

კ ო რ ი ფ ე ო ს ი

შენ გაგიმარჯოს, ელინთა მეფევ და შენთან ერთად ჩვენც
გაგვიმარჯოს!
ღირსი ხარ ნაღდად ამ ქალაქისა და მარათონის ტროფეებისა.

დ ე მ ო ს ი

¹³³⁵ შენ, აგორაკრიტოს, აქ მოდი, ძვირფასო,
კარგად მომექეცი, სულ რომ გამომხარშე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ო, შენ რომ იცოდე, როგორი იყავი,
ან რას აკეთებდი, – ღმერთადაც ჩამთვლიდი.

დ ე მ ო ს ი

და რას ვაკეთებდი, როგორი ვიყავი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹³⁴⁰ ჯერ ერთი, თუ ვინმე გეტყოდა კრებაზე:
«ო, დემოს, მიყვარხარ, სულ შენზე ვფიქრობ მე
და შენთვის სიკეთე მხოლოდ მე ერთს მინდა», –
სიტყვას დაიწყებდა ამგვარად თუ არა
შენ ფრთებს შემოჰკრავდი.

დ ე მ ო ს ი

მაშ, ფრთებს შემოგკრავდი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹³⁴⁵ მოგატყუებდა და ისე წავიდოდა.

დ ე მ ო ს ი

რას ამბობ?
ასე მიშვრებოდნენ და მე ვერ ვხვდებოდი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ზევსს ვფიცავ, მაგ ყურებს შენ მზის ქოლგასავით
გაშლიდი ხოლმე და ისევ დაკეცავდი.

დ ე მ ო ს ი

ასე უგონო და ბებერი ვიყავი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

¹³⁵⁰ ორი ორატორი თუ ლაპარაკობდა,
ერთი გთავაზობდა ხომალდის აგებას,
ხოლო მეორე კი ხელფასებს ითხოვდა,
შენ, რაღა თქმა უნდა, მეორეს სწყალობდი.
თავი რას დახარე, ან რა გაკანკალებს?

დ ე მ ო ს ი

¹³⁵⁵ მრცხვენია იმ ჩემი ძველი შეცდომების.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ნუ დარდობ, თვითონ ხომ არ ხარ დამნაშავე,
სხვები გატყუებდნენ. ახლა ეს მითხარი,
თუ სინეგოროსი ვინმე გაგებხუმრა:
«თქვენ, მოსამართლეებს ფქვილი არ გექნებათ,
¹³⁶⁰ თუ არ გამოიტანთ სასურველ განაჩენს»,
მითხარი, რას უზამ თავხედ სინეგოროსს?

დ ე მ ო ს ი

რას და ჩამოგვიდებ ყელზე ჰიპერბოლეს
და მერმე ორივეს ვისვრი ბარათრონში.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ეს უკვე სწორია, კეთილგონივრული.
¹³⁶⁵ ქალაქის საქმეებს როგორღა წარმართავ?

დ ე მ ო ს ი

დიდი ხომალდების მენიჩბეები რომ
დაგვიბრუნდებიან, ხელფასებს გადავცემ.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ო, მრავალ გაცვეთილ საჯდომს გაახარებ!

დ ე მ ო ს ი

შემდეგ: ვინც ჰოპლიტა სიაში იქნება,
¹³⁷⁰ ის ადგილს ვერაფრით ვეღარ გამოიცვლის.
თავიდან რომ იყო, ისევ იქ დარჩება.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

აქ კი კლეონიმეს ფარი დაილეწა!

დ ე მ ო ს ი

უწვერო ვერავინ მოვა აგორაზე.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

სად იხეტიალებს კლისთენე, სტრატონი?

დ ე მ ო ს ი

¹³⁷⁵ იმ ბიჭებს ვგულისხმობ, მუშკ-ამბრის ფარდულში

რომ სხედან და ასე ლაყბობენ მუდმივად:

«ბრძენია ფეაქსი, უკვდავი გონების,
დიდი მჭევრმეტყველი, დიდი პრაქტიკოსი,
ნაღდი ლოგიკოსი და პოლემიკოსი,

¹³⁸⁰ პასუხის გამცემი, სუფთა «ტვინიკოსი».

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მაგ ტლიკინიკოსებს არაფერს არ ეტყვი?

დ ე მ ო ს ი

მე მაგათ სუყველას გავყრი სანადიროდ
და შევაწყვეტინებ ამ ტყუილ ლაპარაკს.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მაშ, ახლა მიიღე სკამი დასაკეცი

¹³⁸⁵ და ბიჭიც, რომელიც ამას წამოიწყებს,

თუ გინდა, ეს ბიჭიც სკამად მოიხმარე.

დ ე მ ო ს ი

რა ბედნიერი ვარ! სულ, სულ ძველებურად.

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ეს კიდევ რა არის! ჯერ ოცდაათწლიან
ზავს მოგცემ. მობრძანდი, ზავო, აქ, ძვირფასო.

შემოდის ნიმფა ზ ა ვ ი.

დ ე მ ო ს ი

¹³⁹⁰ ო, პატივდებულო ზევს, რა ლამაზია!

ძალმიძს კი მაგასთან ოცდაათწელობა?

თქვი, სად მოიპოვე?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

მას პაფლაგონელი

შენ არ გიჩვენებდა და შინ გიმალავდა.

მე კი შენ გადმოგცემ, სოფელში წადი და
ესეც წაიყვანე.

დ ე მ ო ს ი

¹³⁹⁵ და პაფლაგონელს კი
ამ ბოროტებისთვის რითი გადაუხდი?

მ ე ძ ე ხ ვ ე

ო, დიდით არაფრით, – ხელობას გავუცვლი:
ჭიშკარში დადგება და ძეხვებს გაყიდის,
ძაღლის და ვირის ხორცს შეურევს ერთმანეთს,
¹⁴⁰⁰ დათვრება, კახპებთან მოჰყვება გინებას,
მერმე აბანოში ნარეცხ წყალს მიირთმევს.

დ ე მ ო ს ი

კარგი მოიფიქრე, ღირსია ნამდვილად!
კახპებს და მექისეს უყვიროს დღეიდან.
შენ კი წამოზრძანდი და პრიტანიონში
¹⁴⁰⁵ დაბრძანდი ამ შხამის უწინდელ ადგილზე,
მიიღე სამოსი. ეს კი – წათრიეთ,
ხელობას შეუდგეს, ვინც მან შეურაცხყო,
იმ უცხოელებმა იქ რომ დაინახონ.

მსახიობები და გუნდი საზეიმო სვლით ტოვებენ ორქესტრას.